

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต

ในจังหวัดตราด ปีการผลิต 2544/45

A study on Distributing Excess Supply Out of Production Site
in Trat, Crop Year 2001/02

โดย

T097233

นางสาวอุทุมพร คำพูน

ร.พ.
092511
2546

เสนอ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
จำนวนปี.....

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นในการแก้ปัญหาทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน เริ่มจากเกษตรกรต้องปรับปรุงผลผลิตให้มีคุณภาพ ให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เพื่อทางจังหวัดจะได้เตรียมการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ควรมีการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการคัดเลือกให้มีความเหมาะสม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำควรมีการวางแผนในการแก้ไขปัญหาล่วงหน้า ประชาสัมพันธ์ข่าวสารและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างทั่วถึง เสมอภาคเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ควรพิจารณาในเรื่องค่าใช้จ่ายที่ทางจังหวัดและผู้เข้าร่วม โครงการขอเบิกให้เหมาะสม เพื่อเป็นการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือของ ดร. ชำรงค์ เมฆโหรา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ในการให้คำปรึกษาและแนะนำต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของเนื้อหาในปัญหาพิเศษฉบับนี้ และ ผศ. รังสรรค์ โนชัย กรรมการปัญหาพิเศษ ที่ได้ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงปัญหาพิเศษให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณทั้งสองท่านไว้ ณ โอกาสนี้ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่ได้อบรมวิชาความรู้ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์ทุกท่าน ที่ช่วยเหลือด้านการพิมพ์ จนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนในครอบครัวที่ให้กำลังใจมาโดยตลอดและช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ในการทำปัญหาพิเศษ ขอบคุณพี่และเพื่อน ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา รวมทั้งตัวผู้ศึกษาเองที่ให้กำลังใจตัวเองเสมอในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

อุทุมพร คำพูนดี
มีนาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์	3
วิธีการศึกษา	4
บทที่ 2 โครงสร้างทางทฤษฎี	6
การตรวจเอกสาร	6
ทฤษฎีดุลยภาพของตลาดและอุปทานส่วนเกิน	7
การกำหนดราคาขั้นต่ำและการจัดอุปทานส่วนเกิน	9
กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์	11
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของจังหวัดตราดและลักษณะการดำเนินงาน	
กระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต	13
สภาพทั่วไปของจังหวัดตราด	13
ลักษณะการดำเนินงานกระจายผลผลิตในจังหวัดตราด กรณีการใช้เงิน คชก.	14
ลักษณะทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด	19
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต	20
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียน อำเภอบ่อไร่	21
ลักษณะการดำเนินงานกระจายผลผลิตในจังหวัดตราด	
กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส.	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	23
ผลการดำเนินงานกระจายผลผลิต กรณีใช้เงิน คชก.	23
ผลการดำเนินงานกระจายผลผลิต กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส.	25
ผลการศึกษาเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด	27
ผลการศึกษาเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	33
การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างราคาและค่าใช้จ่ายเมื่อขายผลผลิตในโครงการ เปรียบเทียบกับเมื่อขายในตลาดทั่วไป	38
เปรียบเทียบผลการดำเนินการกระจายผลผลิตในจังหวัดตราด โดยการใช้เงิน คชก. กับการประสานงานของ ธ.ก.ส.	42
ผลการวิเคราะห์นโยบายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด	46
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	50
สรุป	50
ข้อเสนอแนะ	52
เอกสารอ้างอิง	54
ภาคผนวก	56

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปริมาณผลผลิตเปรียบเทียบปี พ.ศ. 2544 และปี พ.ศ. 2545	2
2	ราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นาเฉลี่ยรายเดือนในจังหวัดตราด	2
3	ปริมาณผลไม้สดคุณภาพที่ผู้เข้าร่วมโครงการรับซื้อ จำแนกรายกลุ่มระหว่างวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2545-13 กรกฎาคม พ.ศ. 2545	24
4	ปริมาณผลผลิตที่กระจายออกนอกแหล่งผลิต โดยการประสานงานของ ธ.ก.ส.	26
5	ปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร	27
6	ปริมาณผลผลิตที่ขายให้กับสหกรณ์	28
7	สัดส่วนผลผลิตที่ขายให้กับสหกรณ์ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมด	28
8	ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตในตลาด	29
9	ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์	29
10	ค่าใช้จ่ายเมื่อขายผลผลิตในตลาดกับเมื่อขายให้กับสหกรณ์	30
11	แหล่งข้อมูลที่เกษตรกรรับทราบเรื่องการรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์	30
12	ช่วงเวลา que เกษตรกรรับทราบเรื่องการรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์	31
13	ความคิดเห็นต่อราคาผลผลิตจากการดำเนินงานของสหกรณ์	31
14	ความคิดเห็นต่อการลดลงของปริมาณผลผลิตในจังหวัดจากการดำเนินงานของสหกรณ์	32
15	ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร	32
16	ปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร	33
17	ปริมาณผลผลิตที่ขายให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	34
18	สัดส่วนปริมาณผลผลิตที่ขายให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ต่อผลผลิตทั้งหมด	34
19	ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตในตลาด	34
20	ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	35
21	ค่าใช้จ่ายเมื่อขายผลผลิตในตลาดเปรียบเทียบกับเมื่อขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	36
22	ความคิดเห็นต่อการกระจายข่าวการรับซื้อผลผลิตของบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	36
23	ความคิดเห็นต่อราคาผลผลิตจากการรับซื้อผลผลิตของ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	37

24	ความคิดเห็นต่อการลดลงของปริมาณผลผลิตในจังหวัดจากการรับซื้อผลผลิต ของ บริษัท เจริญ โภคภัณฑ์ จำกัด	37
25	ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร	38
26	ปริมาณผลผลิตที่ระบายออกนอกจังหวัดตราด กรณีใช้เงิน คชก. และกรณีประสานงานของ ธ.ก.ส	42
27	ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรขายในโครงการ	43
28	สัดส่วนปริมาณผลผลิตที่ขายในโครงการกระจายผลผลิต ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร	44
29	ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด และเมื่อขายให้ บริษัท เจริญ โภคภัณฑ์ จำกัด	44
30	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด เปรียบเทียบกับเมื่อขายให้บริษัท เจริญ โภคภัณฑ์ จำกัด	45
31	รายได้สุทธิเฉลี่ยของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตในตลาด เปรียบเทียบกับเมื่อขายให้สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด	46

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ราคาและปริมาณคุณภาพของตลาด	7
2	อุปทานส่วนเกินอันเกิดจากการเพิ่มขึ้นของอุปทาน	8
3	การพุงราคาสินค้า	10

บทที่ 1

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

จังหวัดตราดเป็นแหล่งผลิต เงาะ มังคุด และทุเรียนที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกของประเทศไทย เนื่องจากปริมาณผลผลิตของผลไม้ทั้ง 3 ชนิดนี้ในปี พ.ศ. 2545 ได้เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2544 เป็นจำนวนมาก (ตารางที่ 1) ทำให้เกิดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ราคาตกต่ำ ขณะเดียวกันเกษตรกรสนใจเฉพาะด้านการผลิตเพียงอย่างเดียว ขาดความสามารถในการจัดการด้านการจำหน่ายผลผลิต โดยจะขายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลาง ประกอบกับในการจัดการผลผลิตส่วนเกินนั้นกระทำได้ดีลำบากเพราะเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ตะวันออกสุดของประเทศ ผู้ซื้อต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเทียบกับแหล่งผลิตอื่น ส่งผลให้การระบายผลผลิตไปยังแหล่งผู้บริโภคเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ผลไม้เหล่านี้ไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน ในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยว โดยเฉพาะในเดือนพฤษภาคมและมีุนายนของทุกปี ส่งผลให้ราคาในช่วงนี้ตกต่ำเป็นประจำทุกปี (ตารางที่ 2) รัฐบาลโดยคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ได้ดำเนินการยกระดับราคาเงาะ มังคุด และทุเรียนให้สูงขึ้นด้วยการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต และให้เกษตรกรสามารถขายสินค้าได้ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ความสำเร็จของการดำเนินมาตรการนี้นอกจากจะวัดผลจากการได้รับราคาผลผลิตเพิ่มขึ้นของเกษตรกรผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากโครงการแล้ว ควรจะตอบคำถามได้ด้วยว่าสังคมส่วนรวม โดยเฉพาะประชาชนผู้เสียภาษีอากรว่าได้รับประโยชน์อะไรบ้าง การดำเนินมาตรการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด ก่อให้เกิดการพัฒนาและพึ่งตนเองได้ของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในอนาคตหรือไม่ นอกจากนี้รูปแบบและวิธีการดำเนินงานกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตที่หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการอยู่ควรได้รับการศึกษาวิจัยว่ามีความเหมาะสมเพียงใด เพื่อจะเป็นข้อมูลแก่ทางจังหวัด ได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิจัยและประเมินผลสำเร็จของการดำเนินนโยบายการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงโครงการที่จะดำเนินการในช่วงต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 ปริมาณผลผลิตเปรียบเทียบปี พ.ศ. 2544 และปี พ.ศ. 2545

ชนิด	ผลผลิตรวม (ตัน)		การเปลี่ยนแปลง	
	2544	2545	ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
เงาะ	76,588	94,866	18,278	24.53
มังคุด	10,207	11,670	1,463	14.33
ทุเรียน	42,657	52,308	9,651	22.62
รวม	129,452	158,844	29,392	22.70

ที่มา: (สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด, 2545)

ตารางที่ 2 ราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นาเฉลี่ยรายเดือนในจังหวัดตราด (บาท/กิโลกรัม)

ปี	เงาะ				มังคุด				ทุเรียน			
	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
2539	17.5	9.0	7.0	12.4	-	16.7	16.7	17.0	15.0	13.8	18.0	-
2540	-	21.7	7.2	6.5	-	36.2	10.6	9.0	42.5	19.5	11.5	11.0
2541	23.0	19.9	17.2	-	39.5	26.8	20.9	21.5	25.6	26.0	28.0	-
2542	25.8	13.5	8.0	11.0	38.3	27.3	13.8	17.1	34.0	11.6	14.7	12.8
2543	-	12.9	6.7	6.4	70.0	24.3	14.7	10.9	51.5	14.0	10.7	15.0
2544	12.7	8.5	8.8	-	20.3	16.0	16.5	18.7	13.5	11.5	13.0	-
2545	12.0	6.0	4.0	7.0	12.5	8.0	8.5	9.5	16.5	10.5	10.0	-

ที่มา: (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2545)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมในการดำเนินนโยบายกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต และได้ทราบรูปแบบวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม สำหรับเป็นแนวทางแก่จังหวัดในการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมของนโยบายกระจายผลผลิตที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดตราด โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบวิธีการดำเนินงาน และผลการจัดการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตของทั้งสองหน่วยงาน คือ กลุ่มที่ใช้เงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ปีการผลิต 2544/45 ตั้งแต่ช่วงที่มีการอนุมัติเงินดำเนินการ คือ วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2545 ถึงสิ้นสุดฤดูกาลผลิต ซึ่งทางจังหวัดต้องสรุปส่งเงินคืนกรมการค้าภายในคือวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2545 ครอบคลุมถึงผลไม้ 3 ชนิด ได้แก่ ทุเรียน เงาะ มังคุด และจะศึกษาเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเท่านั้น

นิยามศัพท์

กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร หมายถึง กองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกร เป็นไปอย่างมีระบบ และครอบคลุมพืชเศรษฐกิจทุกชนิดที่คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรเห็นว่ามีควมจำเป็นที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือ ทั้งในด้านการตลาด และด้านปัจจัยการผลิต

คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติเงินจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้แก่โครงการช่วยเหลือต่าง ๆ มักเรียกสั้น ๆ ว่าเงิน คชก.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หมายถึง ธนาคารที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทางการเงิน ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะสำนักงานจังหวัดตราด และต่อไปจะใช้ชื่อย่อ ธ.ก.ส. ในปัญหาพิเศษเล่มนี้

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด (สกต.) หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านการตลาดแก่ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ราคาเป้าหมาย หมายถึง ระดับราคาหรือช่วงระดับราคาสินค้าเกษตรทุกชนิดในแต่ละปีที่คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรเห็นว่า เป็นระดับราคาหรือช่วงระดับราคาที่จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ที่เหมาะสม และมีเสถียรภาพในระยะยาว

ราคาตลาด หมายถึง ราคาที่มีการซื้อขายจริงในท้องตลาดขณะนั้น

การกระจายผลผลิต หมายถึง การนำผลผลิตจากแหล่งผลิตออกไปสู่ผู้บริโภค

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม รูปแบบของแบบสอบถามเป็นทั้งคำถามแบบปลายเปิดที่มีคำตอบให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกตอบ และคำถามปลายเปิดให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ใส่ข้อมูลเอง ซึ่งทั้งหมดเป็นคำถามเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตเงาะ มังคุด และทุเรียน การจำหน่ายและราคาที่เกษตรกรขายได้ การรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการ และความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานกระจายผลผลิตของทั้งสองหน่วยงาน โดยทำการเลือกตัวอย่าง ดังนี้ คือ ในกรณีของการได้รับเงินช่วยเหลือจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรจะทำการเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการ 1 กลุ่ม คือ สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด จากทั้งหมด 3 กลุ่ม (ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต กลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียนอำเภอป้อไร่) เนื่องจากว่าเป็นกลุ่มที่ได้รับเงินตามโครงการมากที่สุดและการทำงานเด่นชัดที่สุด โดยสัมภาษณ์เกษตรกรทั้งหมด 73 ราย แยกเป็นผู้ชายเงาะ 13 ราย ซึ่งทำการสัมภาษณ์ทั้งหมดทุกคนและสุ่มเลือกเกษตรกรที่ขายมังคุด และทุเรียนกลุ่มละ 30 รายเท่านั้น ในส่วนของ ธ.ก.ส. จะทำการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการที่จำหน่ายผลผลิตให้กับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ซึ่งมีผู้ขายผลผลิตจำนวน 29 ราย แต่จากการศึกษาสามารถสัมภาษณ์เกษตรกรได้จำนวน 25 ราย และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด เจ้าหน้าที่ของ ธ.ก.ส. เกี่ยวกับรูปแบบวิธีการดำเนินงานของโครงการ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้รวบรวมจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ รายงานผลการดำเนินงาน โครงการ จากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตราด สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดตราด และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอย่างง่ายในรูปร้อยละและค่าเฉลี่ยด้วย โปรแกรม Excel จากนั้นประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม MINITAB มีขั้นตอนดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การตรวจสอบข้อมูล ผู้ทำการศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก และคิดเป็นร้อยละของแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สำหรับประมวลผลการศึกษา

2. การลงรหัสข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัส

3. การประมวลผลข้อมูล ข้อมูลที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วจะนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรม MINITAB

จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาบรรยายถึงรูปแบบ วิธีการดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน กระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด ผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

โครงร่างทางทฤษฎี

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาที่เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา และแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีคุณภาพของตลาดและอุปทานส่วนเกิน การกำหนดราคาขั้นต่ำ และการจัดอุปทานส่วนเกินรวมถึงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้

การตรวจเอกสาร

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2539) ได้ศึกษาติดตามและประเมินผล โครงการระบายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตกรณีสับปะรด ปี พ.ศ. 2536/37 ผลการศึกษา พบว่า โครงการประสบผลสำเร็จในระดับปานกลาง กล่าวคือ ในด้านการบริหาร โครงการประสบผลสำเร็จในระดับค่อนข้างต่ำ ขณะที่ในด้านประโยชน์ต่อเกษตรกรนั้นประสบผลสำเร็จค่อนข้างสูง กล่าวคือ ในด้านการบริหารโครงการนั้น สหกรณ์ในแหล่งผลิตไม่ได้รับความร่วมมือจากสหกรณ์ในกลุ่มผู้บริโภค และเกษตรกรส่วนมากได้ส่งโรงงานตามโควตาที่เคยได้รับอยู่แล้ว ส่วนสหกรณ์ที่ได้ดำเนินการรวบรวมรับซื้อสับปะรดออกนอกแหล่งผลิตดำเนินการได้เพียงร้อยละ 9.20 ของเป้าหมาย ใช้เงินกู้ไปเพียงร้อยละ 18.25 ของเงินที่ขอกู้ทั้งหมด ในด้านประโยชน์ต่อเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่ากรมมีโครงการทำให้ราคาสับปะรดสูงขึ้น และมีความพอใจในการดำเนินโครงการค่อนข้างมาก ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการให้เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมโครงการว่ามีโควตาอยู่กับโรงงาน

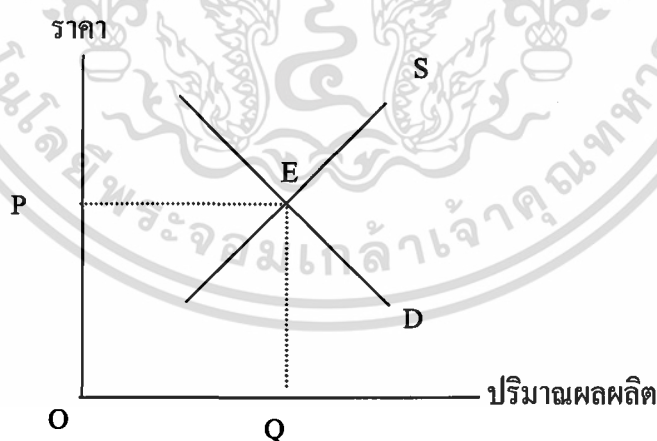
คณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2542) ได้ทำการประเมินผลโครงการกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร กรณีเงาะ สรุปได้ว่าโดยภาพรวมแล้วสามารถช่วยยกระดับราคาผลผลิตให้สูงขึ้น แต่ขาดเป้าหมายการดำเนินการในระยะยาวและไม่มีการวางแผนแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง ขณะที่กลุ่มโรงงานผลิตผลไม้กระป๋อง กลายเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์มากกว่า กล่าวคือไม่จำเป็นต้องใช้เงินทุนของตนเอง นอกจากนี้ความล่าช้าของการเข้าไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดการชุมนุมประท้วงของกลุ่มเกษตรกร ก่อให้เกิดความสูญเสียด้านเศรษฐกิจและเวลา ส่วนผลการประเมิน กรณีทุเรียน สรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2540 ได้รับอนุมัติเงินโครงการแทรกแซงราคาทุเรียนภาคตะวันออกจำนวน 130 ล้านบาท สำหรับเงินที่เข้ามาแก้ปัญหานี้ โดยรวมถือว่าเข้ามาทันเหตุการณ์ แต่ขั้นตอนการยื่นเสนอและพิจารณาหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทำให้เงินเข้าสู่กลไกการแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล่าช้า การดำเนินงานไม่สามารถรับซื้อได้ ณ ราคาเป้าหมายนำ แต่สามารถช่วยให้ปริมาณทุเรียนที่มี ล้นตลาดลดลง ในส่วนของเกษตรกรต้องการให้ช่วยเหลือด้านต้นทุนการผลิตมากกว่าการตลาด เพราะแหล่งน้ำ ปุ๋ย รวมถึงยาฆ่าแมลง ล้วนส่งผลถึงต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรต้องมีหนี้สิน เพิ่มมากขึ้น และการดำเนินโครงการนี้ยังประสบปัญหาในเรื่องการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ความไม่สามารถคืนเงินกองทุนได้ เนื่องจากให้ผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แทนที่จะ เป็นพ่อค้าคนกลางดังที่เคยปฏิบัติ

ทฤษฎีดุลยภาพของตลาดและอุปทานส่วนเกิน

ในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ราคาสินค้าจะถูกกำหนด โดยอุปสงค์และอุปทานของตลาด ราคา และปริมาณดุลยภาพจะเกิดพร้อมกันที่ระดับปริมาณซื้อเท่ากับปริมาณขายพอดี ซึ่งเรียกว่า ดุลยภาพ ตลาด โดยที่ราคาและปริมาณดุลยภาพนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะคงอยู่เช่นนั้นตราบใดที่อุปสงค์และ อุปทานไม่เปลี่ยนแปลง เพราะถ้าราคาเปลี่ยนแปลง ไปจากดุลยภาพด้วยเหตุผลใดก็ตามจะทำให้ อุปสงค์และอุปทานขาดความสมดุล ราคาที่เปลี่ยนแปลงไปจากดุลยภาพจะดำรงอยู่ไม่ได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ จนเกิดราคาดุลยภาพขึ้นอีกครั้งหนึ่ง จึงจะหยุดนิ่ง (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ราคาและปริมาณดุลยภาพของตลาด

ที่มา: (วันรักษ์, 2539)

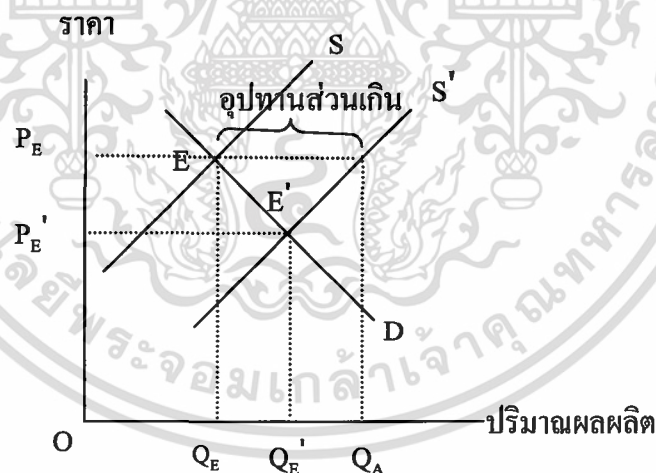
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปทานส่วนเกิน (excess supply)

อุปทานส่วนเกิน (excess supply) หมายถึง ปริมาณเสนอขายมีมากกว่าปริมาณความต้องการซื้อสินค้า ซึ่งเกิดจาก 3 สาเหตุดังต่อไปนี้ คือ เกิดจากการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้า เกิดจากการลดลงของอุปสงค์ และจากการเพิ่มขึ้นของอุปทาน ซึ่งในกรณีศึกษานี้ ผลผลิตเงาะ มังคุด และทุเรียนจัดเป็นอุปทานส่วนเกินที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณเสนอขาย

อุปทานส่วนเกินเมื่อเกิดจากการเพิ่มขึ้นของอุปทาน

เมื่อปริมาณผลผลิตเงาะ มังคุด และทุเรียนออกสู่ตลาดพร้อม ๆ กันจำนวนมาก ได้ส่งผลให้เส้นอุปทานเคลื่อนย้ายมาทางขวา เกิดอุปทานส่วนเกิน (excess supply) หรือปริมาณเสนอขายมากกว่าปริมาณเสนอซื้อ ระดับราคาสินค้าเมื่อจำนวนสินค้าในตลาดมีมากเกินไปจะลดลง ขณะที่ปริมาณเสนอซื้อจะคงที่ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 อุปทานส่วนเกินอันเกิดจากการเพิ่มขึ้นของอุปทาน

ที่มา: (วันรักษ์, 2539)

จากภาพที่ 1 เส้นอุปสงค์และอุปทานตัดกันที่จุด E ราคาคดุลยภาพ คือ OP_E และปริมาณดุลยภาพคือ OQ_E เมื่ออุปทานเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากผลผลิตออกมามาก เส้นอุปทานเคลื่อนย้ายมาทางขวา จากเส้น S เป็นเส้น S' ณ ระดับราคาคดุลยภาพเดิม คือ OP_E ทำให้เกิดอุปทานส่วนเกิน ปริมาณเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสนอขายมากกว่าปริมาณเสนอซื้อ เท่ากับ $Q_A Q_E$ แสดงว่าราคาสินค้า ณ ระดับ OP_E จำนวนสินค้าในตลาดมีจำนวนมากเกินไป ส่งผลให้ราคาสินค้าลดต่ำลงไปเรื่อย ๆ ปริมาณเสนอขายจะลดลงแต่ปริมาณเสนอซื้อจะเพิ่มขึ้นจนอุปทานส่วนเกินหมดไป เกิดดุลยภาพใหม่ที่จุด E' ราคาดุลยภาพใหม่จะลดลงเป็น $OP_{E'}$ และปริมาณดุลยภาพใหม่เพิ่มขึ้นเป็น $OQ_{E'}$ (วันรักษ์, 2539)

การกำหนดราคาขั้นต่ำและการจัดอุปทานส่วนเกิน

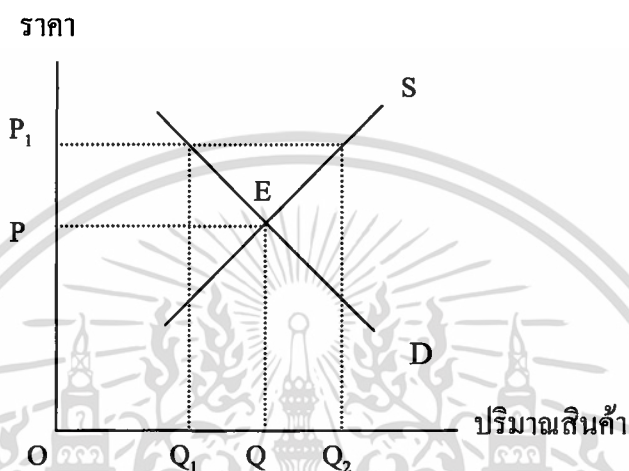
โดยหลักการ เมื่อปริมาณผลผลิตมีจำนวนมากกว่าความต้องการ ระดับราคาสินค้าจะลดลงจากราคาดุลยภาพเดิม การลดลงของระดับราคานี้มีผลทำให้เกษตรกรเดือดร้อน เพราะ ณ ระดับราคาดุลยภาพใหม่นั้นต่ำกว่าราคาเดิมที่เคยได้รับ หรือเป็นระดับราคาที่ไม่คุ้มกับการลงทุน หรือต้นทุนเพิ่มของการผลิตมีสูง หากต้องการช่วยเหลือเกษตรกรไม่ให้ยกเลิกการผลิต รัฐบาลจะเข้ามาแทรกแซงการทำงานของกลไกราคา โดยใช้การกำหนดราคาขั้นต่ำและการแทรกแซงราคาตามที่เห็นว่าเหมาะสม (นราทิพย์, 2536)

นโยบายการกำหนดระดับราคาขั้นต่ำโดยรัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนให้กับผู้ซื้อ

นโยบายการกำหนดระดับราคาขั้นต่ำ (minimum price policy) เป็นนโยบายที่มุ่งช่วยผู้ผลิตให้สามารถขายสินค้าได้ในราคาที่สูงขึ้น เป็นนโยบายที่มีการให้อยู่ทั้งในตลาดสินค้าและตลาดปัจจัยการผลิต การเข้าช่วยเหลือยกระดับราคาสินค้าเกษตรกรรม (agricultural price support) เป็นตัวอย่างของนโยบายการกำหนดระดับราคาขั้นต่ำของรัฐที่ใช้กันอยู่ในหลาย ๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทยทั่วไปนั้นมักจะพบว่า สินค้าเกษตรจะมีราคาโดยเปรียบเทียบต่ำกว่าราคาสินค้าอื่น ๆ ที่เกษตรกรจำเป็นต้องซื้อหามาทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภคและการผลิต ทั้งนี้สืบเนื่องด้วยสาเหตุนานาประการ ทั้งในด้านตัวสินค้าเกษตรเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่เสี่ยงง่าย ใช้น้ำที่เก็บรักษามาก ทำให้ไม่อาจเก็บไว้ได้นาน การผลิตต้องพึ่งพาดินฟ้าอากาศ ผลิตได้เป็นฤดูกาล ใช้เวลานานในการผลิต ไม่อาจเพิ่มหรือลดปริมาณผลิตได้ในเวลาอันรวดเร็ว ทำให้อุปทานไม่ยืดหยุ่นทั้งในด้านฐานะเศรษฐกิจของเกษตรกรเองซึ่งมักจะมีภาระหนี้สินล้นพ้นตัว ทำให้ไม่อาจชะลอเวลาการขายสินค้าจนกว่าราคาจะสูงพอได้ ตลอดทั้งในด้านความไม่สมบูรณ์ของตลาดและอื่น ๆ ด้วยสาเหตุเหล่านี้ทำให้อำนาจการต่อรองของเกษตรกรมีอยู่น้อยมาก สินค้าจึงขายได้ในราคาที่ต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีใดที่อุปทานมีเกินกว่าอุปสงค์มาก ๆ ซึ่งอาจจะเกิดจากความผิดพลาดในการคาดคะเนความต้องการของตลาด หรืออาจเกิดจากอุปสงค์ได้ลดลงอย่างกะทันหัน ปริมาณสินค้าที่ล้นตลาดและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่อาจชะลอการขายได้ จะผลักดันให้ราคาสินค้าลดต่ำลงมากจนเกิดความเดือดร้อนแก่เกษตรกรทั่วไป รัฐบาลจึงมักจำเป็นที่จะต้องเข้ามาแทรกแซงช่วยพยุงราคาสินค้าเกษตรกรรมให้สูงขึ้นเพื่อแก้ปัญหาบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 การพยุงราคาสินค้า
ที่มา: (วันรักษ์, 2538)

จากรูปที่ 2 ถ้าเราปล่อยให้กลไกราคาดำเนินไปด้วยตนเอง ระดับราคาสินค้าเกษตรที่ขายได้จะเท่ากับ OP และปริมาณที่ขายได้จะเท่ากับ OQ เมื่อรัฐได้เข้าดำเนินนโยบายการพยุงราคาโดยกำหนดระดับราคาสินค้าขั้นต่ำ ที่ผู้ซื้อจะต้องจ่ายให้สูงขึ้นเป็น OP_1 เกษตรกรก็จะขายสินค้าของตนได้ในราคาที่สูงขึ้น แต่ปริมาณสินค้าที่จะมีผู้ซื้อในตลาดได้ลดต่ำลงเหลือเพียง OQ_1 ขณะที่ปริมาณเสนอขายทั้งหมดมีถึง OQ_2 ทำให้เกิดมีอุปทานส่วนเกินจำนวน Q_1Q_2 หน่วย สิ่งนี้พึงสังเกตจากการดำเนินนโยบายดังกล่าวของรัฐก็คือ เมื่อรัฐได้เข้ายกระดับราคาสินค้าให้สูงขึ้น อันเป็นผลให้อุปสงค์ลดลงนั้น ส่วนเกินของปริมาณเสนอขายมิได้มีเฉพาะส่วนแตกต่างระหว่างปริมาณ ณ จุดดุลยภาพเดิมกับปริมาณเสนอซื้อจำนวนใหม่ที่ลดลงเท่านั้น แต่จะปรากฏว่าอุปทานส่วนเกินมีเพิ่มมากยิ่งขึ้นไปอีก ทั้งนี้เนื่องจากว่า เมื่อราคาสูงขึ้นปริมาณเสนอขายจะเพิ่มขึ้นกว่าเดิม ดังจะเห็นจากรูปได้ว่า แทนที่อุปทานส่วนเกินจะเท่ากับ Q_1Q ก็จะเพิ่มขึ้นเป็น Q_1Q_2 หน่วยเมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลจะต้องมีแนวทางที่จะรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางของการจัดอุปทานส่วนเกินให้หมดสิ้นไปมี 2 วิธีคือ โดยการรับซื้ออุปทานส่วนเกินหรือการจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่เกษตรกรหรือผู้ซื้อผลผลิต ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะกรณีการแก้ปัญหาโดยการจัดสรรเงินจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก่ทางจังหวัดที่ประสบปัญหา ในลักษณะเงินยืมปลอดดอกเบี้ยแก่ผู้ซื้อผลผลิตที่เข้าร่วมโครงการกับทางจังหวัด ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการต้องซื้อผลผลิตในราคาไม่ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่ทางจังหวัดกำหนดไว้ และสามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการได้ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 3 ของมูลค่าเงินดำเนินการ การแก้ปัญหาด้วยวิธีนี้จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ฉะนั้นรัฐบาลต้องดำเนินงานให้ได้ผลดีที่สุดโดยใช้งบประมาณน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์นโยบายและมาตรการของรัฐเป็นหลัก โดยมีเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการที่ดีดังนี้

1. ความทั่วถึง ในการดำเนินการตามนโยบายราคาผลผลิตเกษตร ถ้าต้องการจะให้มีการกระจายรายได้เกิดขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่ควรจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวโดยเท่าเทียมกัน
  2. ผลประโยชน์ต้องถึงมือเกษตรกรอย่างแท้จริง
  3. ความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เพราะการพัฒนาการเกษตรเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา ดังนั้นการจัดการด้านราคาผลผลิตการเกษตรจึงต้องมุ่งที่จะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีระยะเวลายาวนานพอสมควร
  4. ไม่ขัดกับแนวทางการพัฒนาการเกษตรระยะยาว
  5. ไม่ขัดกับข้อตกลงระหว่างประเทศ
  6. เลี้ยงตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งการอุดหนุนการเงินจากรัฐตลอดไป การแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตรน่าจะพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการ ที่จะสามารถอยู่ได้และดำเนินการต่อเนื่องไปได้ โดยไม่ต้องของงบประมาณแผ่นดินอยู่ตลอดไป รัฐบาลอาจให้การสนับสนุนในเบื้องต้น หลังจากนั้นควรดำเนินการได้ด้วยตนเอง
  7. ต้องก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม มาตรการที่จะนำมาใช้ต้องอธิบายได้ว่า นอกจากเกษตรกรจะได้รับประโยชน์แล้ว ประชาชนจะได้อะไรบ้าง
- จากกรอบการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถนำมาสู่การตั้งสมมติฐานเพื่อการทดสอบนโยบายและมาตรการที่ดี ดังนี้
1. การดำเนินนโยบายที่ดี ต้องบรรลุวัตถุประสงค์ของเกณฑ์ประสิทธิผล คือ ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผนและโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การดำเนินนโยบายที่ดีต้องบรรลุวัตถุประสงค์ของเกณฑ์ประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มศักยภาพ ในที่นี้เป็นการบริหารเงินทุนให้เกิดผลตอบแทนที่สูงกว่าต้นทุน

3. เกณฑ์ความพอเพียง คือ โครงการนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างพอเพียงทั่วถึงทุกกลุ่ม

4. เกณฑ์ความเสมอภาค คือ ผลการดำเนินงานตามแผนโครงการ จะต้องก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมายโดยเท่าเทียมกัน ในที่นี้คือสมาชิกสหกรณ์ทุกคนได้รับประโยชน์เท่าเทียมกัน

5. เกณฑ์การเลี้ยงตัวเองได้ คือ ถ้าไม่มีการอุดหนุนจากภาครัฐหน่วยธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจด้วยตัวเองได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของจังหวัดตราดและลักษณะการดำเนินงานกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต

สภาพทั่วไปของจังหวัดตราด

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดตราดตั้งอยู่ภาคตะวันออกของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 315 กิโลเมตรมีเนื้อที่ประมาณ 2,862.6 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,789,125 ไร่ และเป็นพื้นที่ตามเขตปกครองทางทะเลประมาณ 7,257.6 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้านดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรีและประเทศกัมพูชา
ทิศใต้	ติดต่อกับ อ่าวไทยและน่านน้ำทะเลประเทศกัมพูชา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับประเทศกัมพูชา มีทิวเขาบรรทัดเป็นแนวกันเขตแดน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดตราด แบ่งออกเป็น 4 เขตใหญ่ดังนี้

1. ที่ราบบริเวณลุ่มน้ำ ได้แก่ บริเวณตอนกลางและตะวันออก เหมาะสำหรับการทำนาข้าวและปลูกผลไม้
2. ที่ราบบริเวณภูเขา ได้แก่ บริเวณที่ราบตอนบนและตอนกลาง บริเวณนี้มีพื้นที่ที่กว้างขวางมากเนื่องจากมีภูเขากระจายอยู่ทั่วไป เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำสวนผลไม้ ยางพารา และปลูกสับปะรด
3. ที่สูงบริเวณภูเขา ได้แก่ บริเวณทางตอนกลางของอำเภอแหลมงอบและเขตติดต่ออำเภอเขาสมิง นอกจากนี้ยังมีบริเวณที่เป็นเกาะต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากมีสภาพเป็นพื้นที่ป่าไม้
4. บริเวณที่ราบต่ำฝั่งทะเล ได้แก่ บริเวณฝั่งทะเลเกือบตลอดแนว บริเวณพื้นที่เหล่านี้เป็นป่าไม้ชายเลนอย่างหนาแน่น และยังเป็นสถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำบางชนิดด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดตราดในปี พ.ศ. 2537 ถึง ปี พ.ศ. 2543 อยู่ระหว่างในช่วง 2,964 มิลลิเมตร ถึง 5,690 มิลลิเมตร ปริมาณน้ำฝนมากที่สุดในปี พ.ศ. 2540 วัดได้ 5,690 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุดวัดได้ 2,964 มิลลิเมตรในปีพ.ศ. 2539

อุณหภูมิ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2537 ถึง ปี พ.ศ. 2543 จังหวัดตราดมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี มีค่า 27.1 ถึง 28.1 องศาเซลเซียส โดยอุณหภูมิต่ำสุดที่วัดได้ 16.7 องศาเซลเซียส ในปี พ.ศ. 2538 และ 2539 และอุณหภูมิสูงสุดอยู่ในช่วง 32.8 ถึง 36.2 องศาเซลเซียส โดยอุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 36.2 องศาเซลเซียสในปี พ.ศ. 2543

ป่าไม้ จังหวัดตราดมีเนื้อที่ป่าไม้ 473,595 ไร่ หรือประมาณ ร้อยละ 26.47 ของเนื้อที่จังหวัด ประเภทป่าเป็นป่าดิบชื้น ไม้ที่ขึ้นอยู่ได้แก่ ยาง ตะเคียน ประดู่ ชันพุง พนอง และตาเสือหุ้มแพรก ในปี พ.ศ. 2543 มีป่าสงวนแห่งชาติ 14 ป่า และอุทยานแห่งชาติ 1 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง

แร่ธาตุในปี พ.ศ. 2543 จังหวัดตราดมีเหมืองแร่ที่มีสัมปทานและเปิดทำการเหมือง 3 แห่ง มีรายได้จากค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมเหมืองแร่ รวมจำนวน 1,232,950 บาท แร่ธาตุที่สำคัญ คือ หินอุตสาหกรรมชนิดบะซอลต์

ผลิตภัณฑ์มวลรวม

สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดตราด ในปี พ.ศ. 2541 พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 80,184 บาทต่อปี เป็นอันดับ 14 ของประเทศ และอันดับที่ 12 ของภาค โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งจังหวัด 15,475.59 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตรมากที่สุดถึงร้อยละ 42.24 คิดเป็นมูลค่า 6,534.42 ล้านบาท รองลงมาคือ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก (ร้อยละ 18.06) สาขาการบริการ (ร้อยละ 10.84) สาขาอื่น ๆ (ร้อยละ 8.60) สาขาอุตสาหกรรม (ร้อยละ 6.27) สาขาคมนาคม และขนส่ง (ร้อยละ 5.77) สาขาก่อสร้าง (ร้อยละ 4.33) และสาขาธนาคารประกันภัย และ อสังหาริมทรัพย์ (ร้อยละ 3.89) หรือคิดเป็นมูลค่า 2,795.81 1,677.45 971.17 893.73 670.94 และ 602.46 ล้านบาท ตามลำดับ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 ร้อยละ 7.92

ลักษณะการดำเนินงานกระจายผลผลิตในจังหวัดตราด กรณี การใช้เงิน คชก.

เมื่อสินค้าใดมีปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ ทางส่วนราชการที่รับผิดชอบในจังหวัดจะแจ้งความประสงค์ขอรับเงินจัดสรรจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยคณะกรรมการ คชก. จะพิจารณาช่วยเหลือสินค้าที่มีราคาตลาดต่ำกว่าหรือคาดว่าจะต่ำกว่าราคาเป้าหมาย และจะหยุดให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความช่วยเหลือ เมื่อเห็นว่าราคาตลาดสูงกว่า หรือคาดว่าจะสูงกว่าราคาเป้าหมายนำ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ราคาเป้าหมายนำดังกล่าวคำนวณจากรายได้ที่เกษตรกรควรได้รับในปีนั้น โดยคำนึงถึงผลผลิตรวมเปรียบเทียบกับรายได้รวมของเกษตรกรที่เพาะปลูกสินค้าเกษตรแต่ละชนิด และรายรายเดือนเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมราคาที่สูงหรือต่ำผิดปกติ การช่วยเหลือเป็นไปในลักษณะให้เงินทุนหมุนเวียนปลอดดอกเบี้ยแก่ทางจังหวัด ทางจังหวัดจะนำเงินส่วนนี้จัดสรรให้ผู้เข้าร่วมโครงการ อาทิเช่น เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ ผู้ประกอบการ และอื่น ๆ กู้ยืมแบบปลอดดอกเบี้ย แล้วนำเงินไปซื้อผลผลิตในราคาที่ทางจังหวัดกำหนด โดยผู้เข้าร่วมโครงการสามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการและค่าขนส่งตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 3 ของมูลค่าเงินดำเนินการรับซื้อ ค่าใช้จ่ายของทางราชการจังหวัดเบิกจ่ายตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 0.5 ของวงเงินดำเนินการ การดำเนินโครงการในปี พ.ศ. 2545 นี้เริ่มตั้งแต่วันที่ทางจังหวัดได้รับอนุมัติเงินคือวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2545 และทางจังหวัดต้องสรุปผลการดำเนินงานและส่งเงินคืนกรมการค้าภายใน ภายในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2545

โครงสร้างขององค์กร

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเงินโครงการฯ โดยประกอบด้วยคณะกรรมการ 3 ชุด คือ

1. คณะกรรมการอำนวยการ โครงการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2545

คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดตราดเป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัดตราด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดตราด เกษตรจังหวัดตราด สหกรณ์จังหวัดตราด ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดตราด และองค์การตลาดกลางสินค้าเกษตร (อตค.) จังหวัดเป็นกรรมการ ร่วมด้วยพาณิชย์จังหวัดตราดทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ หัวหน้าสำนักงานการค้าภายในจังหวัดตราดทำหน้าที่กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.1 ปฏิบัติงานตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 175/2544 เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด

1.2 พิจารณาและอนุมัติแผนงานดำเนินการ โครงการ และอำนวยการให้การดำเนินงานตามโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1.3 ติดตามและพิจารณาแก้ไขปัญหาให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเกิดผลดีตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. คณะกรรมการพิจารณาการจ่ายเงินของโครงการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด ปี พ.ศ.2545

คณะกรรมการพิจารณาการจ่ายเงินของโครงการ ประกอบด้วย ปลัดจังหวัดตราดทำหน้าที่ประธานกรรมการ นายอำเภอที่เกี่ยวข้องทุกอำเภอ ผู้อำนวยการสำนักงาน รกส. จังหวัดตราด เกษตรและสหกรณ์จังหวัดตราด เกษตรจังหวัดตราด สหกรณ์จังหวัดตราด พัฒนาการจังหวัดตราด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด และพาณิชย์จังหวัดตราดทำหน้าที่กรรมการ นอกจากนี้ยังประกอบด้วยเจ้าจังหวัดตราดทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ เสมียนตราจังหวัดตราดทำหน้าที่กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

2.1 จัดทำแผนการดำเนินงานและกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ และการดำเนินงานในระดับพื้นที่ และเสนอให้คณะกรรมการอำนาจพิจารณาอนุมัติ

2.2 ดำเนินการตามแผนงานและพิจารณาปรับแผนการดำเนินงานให้เกิดความคล่องตัว และเหมาะสมแก่การดำเนินงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2.3 กำกับดูแลในการซื้อขายและให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ในการขายผลผลิต ทำการประชาสัมพันธ์การจัดสรรเงิน คชก. ตามโครงการฯ และจัดทำบัญชีเบิกจ่ายเงิน

3. คณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้เงินโครงการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2545

คณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้เงินโครงการ ประกอบด้วย นายอำเภอท้องที่เป็นประธานกรรมการ พัฒนาการอำเภอท้องที่ สหกรณ์อำเภอท้องที่ ปลัดอำเภอที่นายอำเภอท้องที่มอบหมายทำหน้าที่กรรมการ ร่วมด้วยเกษตรอำเภอท้องที่ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

3.1 ติดตาม ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินโครงการและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน หรือตามสัญญากู้ยืมเงิน กรณีตรวจสอบพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการ ไม่ปฏิบัติตามแผนหรือสัญญากู้ยืมเงิน ให้รายงานคณะกรรมการอำนาจทราบ

3.2 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โครงการเป็นระยะ ๆ รายงานให้คณะกรรมการอำนาจทราบทุกวันที่ 20 ของเดือน จนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ

3.3 ติดตามและเร่งรัดให้ผู้เข้าร่วมโครงการส่งใช้เงินคืนเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ทั้งนี้ภายในวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2545 รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดตามกฎหมายในกรณีที่ผู้เข้าร่วมโครงการทำผิดสัญญากู้ยืมเงิน

3.4 ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ที่จะทำให้การดำเนินงานโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย และดำเนินการตามที่คณะกรรมการอำนาจมอบหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ

แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. เกษตรกร สถาบันเกษตรกร ที่มีความพร้อมทั้งในด้านการจัดการหรือบริหารงานและการตลาดสินค้าของเกษตรกร และผ่านการพิจารณาคัดเลือกโดยการรับรองจากหัวหน้าหน่วยงานในระดับจังหวัดที่กำกับดูแล

2. ผู้ประกอบการ หอการค้า องค์กรคลังสินค้า ที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ

ทั้งนี้ คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการฯ จะต้องผ่านความเห็นชอบและรับรองจากประธานคณะกรรมการพิจารณาการจ่ายเงินโครงการ โดยจังหวัดตราด ขอสงวนสิทธิ์ในการที่จะคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ

การค้ำประกันเงินกู้

1. กรณีสหกรณ์ ให้คณะกรรมการดำเนินการทั้งคณะค้ำประกันในนามสหกรณ์ ทั้งนี้ต้องผ่านความเห็นชอบและรับรองของสหกรณ์จังหวัด

2. กรณีกลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มปรับปรุงคุณภาพผลผลิต และอื่น ๆ ให้คณะกรรมการกลุ่มทั้งคณะและสมาชิกกลุ่มรวม 12 คน เป็นผู้ค้ำประกัน โดยอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของผู้ค้ำประกัน ต้องมีหลักทรัพย์ (อสังหาริมทรัพย์) และต้องเป็นหลักทรัพย์ปลอดภาระหนี้สิน ทั้งนี้ต้องผ่านความเห็นชอบและรับรองของเกษตรจังหวัด

3. กรณีผู้ประกอบการ หอการค้า ต้องมีหนังสือแสดงการรับรองเครดิต หรือหนังสือค้ำประกันของธนาคารจำนวนเต็มวงเงินที่กู้สำหรับค้ำประกันการกู้เงิน เพื่อประกอบการพิจารณาขอเข้าร่วมโครงการ และต้องผ่านการตรวจสอบและเห็นชอบโดยประธานคณะกรรมการพิจารณาการจ่ายเงิน

การใช้เงินโครงการ

1. ให้ผู้เข้าร่วมโครงการ ทุกรายจะต้องเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร สาขาจังหวัดตราด ชื่อบัญชี “โครงการแก้ไขปัญหาค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ให้ผู้เข้าร่วมโครงการ เบิกค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการและค่าขนส่งตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 3 ของมูลค่าผลไม้ที่รับซื้อ โดยยื่นหลักฐานการขอเบิกจ่ายต่อคณะกรรมการพิจารณาการจ่ายเงินโครงการ ภายในวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2545

3. ค่าใช้จ่ายของทางราชการจังหวัด เบิกจ่าย ตามที่จ่ายจริงไม่เกินร้อยละ 0.5 ของวงเงินดำเนินการ ทั้งนี้โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาการจ่ายเงินโครงการ

การคืนเงินกู้

ให้ผู้กู้ยืมเงินส่งคืนภายในวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2545 โดยปิดบัญชีเงินฝากธนาคารและส่งคืนเงินยืมทั้งหมด พร้อมดอกผลที่เกิดจากบัญชีเงินฝากให้แก่จังหวัดเพื่อส่งคืนกรมการค้าภายใน ในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2545

การดำเนินงาน

จังหวัดตราดได้รับการจัดสรรเงิน คชก. จำนวน 49 ล้านบาท เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าผลผลิตทุเรียน เงาะ มังคุด โดยได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2545 และได้ทำการโอนเงินครั้งแรกวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545 จำนวน 24 ล้านบาท ครั้งที่ 2 วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 จำนวนเงิน 25 ล้านบาท ทางจังหวัดได้วางกรอบแนวทางในการปล่อยกู้ให้ผู้เข้าร่วมโครงการ เกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และอื่น ๆ ซึ่งได้ดำเนินการพิจารณาการจ่ายเงินโครงการ และให้ผู้เข้าร่วมโครงการส่งเงินคืนภายในวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2545 เพื่อจังหวัดจะได้สรุปผลให้กรมการค้าภายใน ภายในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2545 ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องนำเงินไปรับซื้อผลไม้สดคุณภาพตามที่จังหวัดได้พิจารณาแล้ว การกำหนดราคาขั้นต่ำที่ประกาศ ณ วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 ดังนี้

1. ทุเรียน

1.1 พันธุ์หมอนทอง	กิโลกรัมละ	11	บาท
1.2 พันธุ์ชะนี ตามชั้นคุณภาพ			
ชั้นหนึ่ง	กิโลกรัมละ	4	บาท
ชั้นสอง	กิโลกรัมละ	3	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เงาะ

2.1 พันธุ์โรงเรียน	กิโกลัมละ	7	บาท
2.2 พันธุ์สีชมพู	กิโกลัมละ	4	บาท
3. มังคุด	กิโกลัมละ	12	บาท

ผู้เข้าร่วมโครงการ

จังหวัดตราดได้พิจารณาอนุมัติเงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย ตามโครงการกระจายผลผลิต ออกนอกแหล่งผลิต ปี พ.ศ. 2545 ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ใช้ในการรับซื้อผลไม้สดคุณภาพจาก เกษตรกร เพื่อจำหน่ายออกนอกแหล่งผลิต จำนวน 3 กลุ่ม เป็นเงินทั้งสิ้น 20,550,000 บาท ดังนี้

1. สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด	เป็นเงิน	15,000,000	บาท
2. กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต	เป็นเงิน	5,000,000	บาท
3. กลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียน อำเภอบ่อไร่	เป็นเงิน	550,000	บาท

ลักษณะทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2519 มีสมาชิกแรกตั้งจำนวน 198 คราวเรือน มีทุนดำเนินการแรกตั้ง 109,150 บาท โดยรวบรวมสมาชิกที่มีอาชีพทำสวนผลไม้ และทำไร่สับปะรดในอำเภอเขาสมิง ครอบคลุมทั้งอำเภอ สหกรณ์ได้ดำเนินธุรกิจรับฝากเงินและให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิก นอกจากนี้ยังดำเนินธุรกิจการตลาด โดยรวบรวมผลผลิตของสมาชิมาจัดจำหน่ายและขายสินค้าที่จำเป็น ได้แก่ ข้าวสาร ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และน้ำมัน การดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ ได้ก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบปีบัญชีปัจจุบัน (1 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2545) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สหกรณ์มีสมาชิกทั้งหมด	906	คราวเรือน
ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว	11,483,720	บาท
เงินสำรอง	2,172,360	บาท
ทุนอื่น ๆ	328,520	บาท
ทุนดำเนินงานทั้งหมด	74,188,182	บาท
รับฝากเงินของสมาชิก	12,737,428	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด จะดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังได้จัดตั้งสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือครอบครัวของสมาชิกที่ถึงแก่กรรม และส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยจัดตั้งกลุ่มสตรีขึ้น 2 กลุ่ม การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างดีตลอดมา ดังนี้

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ช่วยด้านเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ช่วยในการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการดำเนินงานของสหกรณ์และเงินงบประมาณในการอุดหนุนบางส่วน ได้แก่ การก่อสร้างตลาดกลาง การขุดสระน้ำขนาดเล็ก การขุดคลองสาธารณะธรรมชาติ รวมทั้งให้เงินกู้เพื่อจัดหาวัสดุการเกษตรมาจำหน่ายแก่สมาชิกในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

บริษัทเอกชนต่าง ๆ ให้ความร่วมมือจัดหาวัสดุการเกษตรที่มีคุณภาพตามความต้องการของสมาชิกทั้งในรูปเงินสดและสินเชื่อแก่สมาชิก

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต

กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต จัดตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2540 มีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 301 ครอบครัว ซึ่งประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ในตำบลประณีต มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันรวบรวมผลผลิตของสมาชิกมาจัดจำหน่าย และส่งเสริมด้านปัจจัยการผลิต เช่น การให้สินเชื่อด้านวัสดุอุปกรณ์ ปุ๋ย สารเคมี เป็นต้น ผลการดำเนินงานของกลุ่มในรอบปีบัญชีปัจจุบัน (ณ วันสิ้นสุดปีบัญชี วันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2545) เป็นดังนี้

สหกรณ์มีสมาชิกทั้งหมด	301	ครัวเรือน
ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว	67,000	บาท
เงินสำรอง	45,474	บาท
รายได้จากการดำเนินธุรกิจ	13,069,233	บาท
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	12,935,461	บาท
กำไรสุทธิ	133,772	บาท

การดำเนินงานได้รับความร่วมมือด้วยดีจากสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่เป็นพันธมิตรภายในจังหวัดตราดและจังหวัดใกล้เคียง ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลอดจนความช่วยเหลือจากภาครัฐ การทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงด้วยดี และกลุ่มมีแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

การบริการสมาชิกด้านปัจจัยการผลิต ทั้งในโครงการของรัฐบาล เช่น สินเชื่อปุ๋ย การแก้ไขปัญหาราคาผลผลิต และโครงการที่คณะกรรมการดำเนินงานคิดขึ้น การเตรียมการรวบรวมผลผลิต การเก็บรักษาผลผลิต การดำเนินงานด้านการตลาด เป็นต้น

การจัดตั้งร้านค้ากลุ่มเกษตรกร บริการจำหน่ายสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิต ปุ๋ย เคมีภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์การเกษตร นอกจากนี้จะเป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการบริโภคในครัวเรือน เช่น สบู่ ยา สีฟัน ผงซักฟอก เป็นต้น ในราคาประหยัด

การส่งเสริมอาชีพและการหารายได้เสริม เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว การแปรรูปสินค้าทางการเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่ม โดยพิจารณาจัดหาแหล่งเงินทุนในกลุ่ม นอกกลุ่ม หรือจากภาครัฐ ภาคเอกชน เป็นต้น

การให้การศึกษาอบรม พาไปดูงานนอกสถานที่ จะช่วยให้สมาชิกมีโลกทัศน์กว้างไกลและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การผลิต การตลาดและการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การควบคุมดูแลการใช้สารเคมี ไม่ให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นอันตรายต่อมนุษย์และระบบนิเวศน์ นอกจากนี้ยังสนับสนุนการพัฒนาสังคม ถนนหนทาง งานบุญประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียน อำเภอบ่อไร่

กลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียน อำเภอบ่อไร่ จัดตั้งเมื่อ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545 มีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 37 ครัวเรือน พื้นที่ให้ผลทุเรียน 689 ไร่ ซึ่งประกอบอาชีพทำสวนทุเรียนในตำบลหนองบอน อำเภอบ่อไร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันรวบรวมผลผลิตของสมาชิกมาจัดจำหน่ายและเพื่อรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตทุเรียน โดยมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี และสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขต 6 เข้าไปแนะนำถ่ายทอดความรู้ นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนเกษตรกรไม้ผล ในพระราชดำริ ซึ่งส่งเสริมให้เกษตรกรศึกษาด้วยตนเองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นที่ปรึกษา เพิ่มเติมในสิ่งที่จำเป็นแก่เกษตรกร

ลักษณะการดำเนินงานกระจายผลผลิตในจังหวัดตราด กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ร่วมมือกับสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.) จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ดำเนินการแก้ไขปัญหาผลผลิตทุเรียนและผลไม้ราคาตกต่ำ โดยการส่งเสริมด้านการตลาด ในลักษณะของความร่วมมือทางธุรกิจให้มีการจำหน่ายทุเรียนและผลไม้อื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. สำนักงานจังหวัดตราดเป็น ไปในลักษณะผู้ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ 3 หน่วยงาน คือ

1. ธ.ก.ส.สำนักงานจังหวัดตราดร่วมมือกับเกษตรกรลูกค้าโดยติดต่อประสานงานกับ สกต. ของจังหวัดต่าง ๆ ที่ต้องการผลผลิต เงาะ มังคุด และทุเรียนของจังหวัดตราด และให้ สกต.จังหวัดปลายทางส่งพ่อค้ามารับซื้อ และทาง ธ.ก.ส. จะดำเนินงานรวบรวมสมาชิกในจังหวัดตราดที่ต้องการขายผลผลิต โดยมีการตกลงราคาในราคาตลาดปลายทางและให้พ่อค้าที่มารับซื้อเบิกค่าขนส่งได้จากสำนักงานการค้าภายในจังหวัดตราด และจัดการนัดวันรับส่งผลผลิตให้ทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งจังหวัดปลายทางที่ ธ.ก.ส. สำนักงานจังหวัดตราดติดต่อประสานงานมาช่วยระบายผลผลิตในจังหวัดตราด คือ จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา เพชรบูรณ์ และพิจิตร

2. ธ.ก.ส. สำนักงานจังหวัดตราด ร่วมกับส่วนราชการจังหวัดตราด เพื่อขายผลผลิตให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

3. ธ.ก.ส. สำนักงานจังหวัดตราด ร่วมกับส่วนราชการจังหวัดตราดและภาคเอกชน เพื่อระบายผลผลิตไปยังประเทศกัมพูชา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงการดำเนินงานกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด ทั้ง 2 กรณี คือ กรณี ใช้เงิน คชก. และกรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส. สัดส่วนปริมาณผลผลิตที่สามารถกระจายออกไปต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร ราคาและค่าใช้จ่ายของผู้เข้าร่วมโครงการ และวิเคราะห์ความสำเร็จของทั้งสองหน่วยงาน

ผลการดำเนินงานกระจายผลผลิต กรณีใช้เงิน คชก.

หน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรดำเนินการรับซื้อผลไม้จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ระหว่างวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 ถึง 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 จำนวน 2,099 ราย ปริมาณผลไม้ที่รับซื้อรวมทั้งสิ้น 1,897,863 กิโลกรัม เงินหมุนเวียนรับซื้อ 19,634,301 บาท จำแนกตามชนิดผลไม้ออกเป็น ทูเรียนหอมทอง ปริมาณ 640,735 กิโลกรัม จำนวนเงินรับซื้อ 7,756,698 บาท เงาะโรงเรียน ปริมาณ 918,125 กิโลกรัม จำนวนเงิน 7,518,868 บาท และมังคุด ปริมาณ 339,022 กิโลกรัม จำนวนเงินรับซื้อ 4,358,735 บาท (ตารางที่ 3) และได้ระบายผลผลิตโดยจำหน่ายไปยังจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ และพิษณุโลก

ภาคกลางและตะวันออก ได้แก่ กรุงเทพฯ นครปฐม ปทุมธานี ราชบุรี จันทบุรี ระยอง สระแก้ว และปราจีนบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ บุรีรัมย์ มหาสารคาม นครราชสีมา ขอนแก่น อุรธานี ร้อยเอ็ด และเลย

นอกจากนี้ยังได้ระบายออกสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ จังหวัดเกาะกง ประเทศกัมพูชา

ค่าใช้จ่ายที่ทางจังหวัดและผู้เข้าร่วมโครงการขอเบิก

ค่าใช้จ่ายที่ทางจังหวัดและผู้เข้าร่วมโครงการขอเบิกเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 519,919 บาท แบ่งเป็น ค่าใช้จ่ายในการกำกับดูแลของหน่วยงานราชการ ตามที่จ่ายจริง จำนวน 56,528 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 ปริมาณผลไม้สดคุณภาพที่ผู้เข้าร่วมโครงการ รับผิดชอบ จำแนกรายกลุ่ม ระหว่างวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 – 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2545

ผู้เข้าร่วมโครงการ	ทุเรียน		เงาะ		มังคุด		รวม	
	ปริมาณ (ก.ก.)	จำนวนเงิน (บาท)	ปริมาณ (ก.ก.)	จำนวนเงิน (บาท)	ปริมาณ (ก.ก.)	จำนวนเงิน (บาท)	ปริมาณ (ก.ก.)	จำนวนเงิน (บาท)
1. สหกรณ์การเกษตร เขาสมิง จำกัด	541,287	6,395,138	29,682	238,167	280,263	33,379,745	851,233	10,013,050
2. กลุ่มเกษตรกรทำสวน ประณีต	92,248	1,232,560	861,014	7,088,701	50,739	858,990	1,004,001	9,180,251
3. กลุ่มปรับปรุงคุณภาพ ทุเรียนอำเภอบ่อไร่	7,200	129,000	27,429	192,000	8,000	120,000	42,629	441,000
รวม	640,735	7,756,698	918,125	7,518,868	339,002	4,358,735	1,897,863	19,634,301

ที่มา: (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตราด, 2545)

(ไม่เกินร้อยละ 0.5 ของวงเงินดำเนินการ) ประกอบด้วย สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตราด (กรรมการได้กำกับดูแลแนะนำให้สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด ดำเนินการให้เป็นไปตามโครงการ) จำนวนค่าใช้จ่าย 19,735 บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดตราด (กรรมการและเลขานุการพิจารณาจ่ายเงินตามโครงการ) จำนวนค่าใช้จ่าย 5,215 บาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตราด (กรรมการและเลขานุการได้กำกับดูแลโครงการ) จำนวนค่าใช้จ่าย 31,578 บาท ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการผู้เข้าร่วมโครงการขอเบิกตามที่จ่ายจริงเป็นจำนวนเงิน 463,391 บาท ประกอบด้วย

สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด จำนวน	300,392	บาท
กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต จำนวน	150,000	บาท
กลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียนอำเภอบ่อไร่ จำนวน	13,000	บาท

การใช้คืนเงินโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 3 ราย ได้ส่งคืนเงินกู้ยืมให้จังหวัดตราดครบถ้วนทั้งจำนวนเงินต้นและดอกเบี้ยที่เกิดจากบัญชีโครงการ รวมทั้งสิ้น 20,560,692.17 บาท เป็นเงินต้นจำนวน 20,550,000 บาท และดอกเบี้ยจำนวน 10,692.17 บาท จำแนกได้ดังนี้

สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด เงินต้น 15,000,000 บาท ดอกเบี้ย 8,217.47 บาท รวมจำนวนทั้งสิ้น 15,008,217.47 บาท

กลุ่มเกษตรกรทำสวนประณีต เงินต้น 5,000,000 บาท ดอกเบี้ย 2,394.39 บาท รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,002,394.39 บาท

กลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียนอำเภอบ่อไร่ เงินต้น 550,000 บาท ดอกเบี้ย 80.31 บาท รวมจำนวนทั้งสิ้น 550,080.31 บาท

จำนวนเงินคงเหลือหลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว จำนวน 48,509,438.08 บาท ทั้งนี้จังหวัดตราดได้ออนส่งคืนให้กรมการค้าภายในแล้ว เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2545

ผลการดำเนินงานกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส.

การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. สำนักงานจังหวัดตราด เป็นไปในลักษณะผู้ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ สามารถกระจายผลผลิตได้ทั้งหมด 1,680 ตัน แยกเป็น เงาะ จำนวน 728 ตัน มังคุดและทุเรียน จำนวน 39 ตันและ 913 ตัน ตามลำดับ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 14,269,000 โดยประสานงานกับ 3 หน่วยงาน ดังนี้

เอกรังการจ้างงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ช.ก.ส. สำนักงานจังหวัดตราดร่วมกับเกษตรกรลูกค้า ระบายผลผลิตได้จำนวนทั้งสิ้น 55 ตัน แยกเป็นเงาะ จำนวน 11 ตัน มังคุดและทุเรียนหอมอนทอง จำนวน 12 ตัน และ 32 ตัน ตามลำดับ โดยระบายผลผลิตไปยังจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา ขอนแก่น เพชรบูรณ์ และพิจิตร

2. ช.ก.ส. สำนักงานจังหวัดตราด ร่วมกับส่วนราชการจังหวัดตราด สามารถระบายผลผลิตได้ จำนวน 757 ตัน แยกเป็นเงาะ จำนวน 645 ตัน มังคุดและทุเรียน จำนวน 27 ตันและ 85 ตัน ตามลำดับ โดยการรับซื้อของบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

3. ช.ก.ส. สำนักงานจังหวัดตราด ร่วมกับส่วนราชการจังหวัดตราดและภาคเอกชนสามารถกระจายผลผลิต ได้จำนวน 868 ตัน แยกเป็น เงาะ จำนวน 72 ตัน และทุเรียน จำนวน 796 ตัน โดยได้ส่งไปยังประเทศกัมพูชา (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ปริมาณผลผลิตที่กระจายออกนอกแหล่งผลิต โดยการประสานงานของ ช.ก.ส

การประสานงานของ ช.ก.ส.	ปริมาณ (ตัน)	จำนวนเงิน (บาท)
ร่วมกับเกษตรกรลูกค้า		
เงาะ	11	134,000
มังคุด	12	156,000
ทุเรียน	32	640,000
ร่วมกับส่วนราชการจังหวัดตราด		
เงาะ	645	1,130,000
มังคุด	27	490,000
ทุเรียน	85	5,166,000
ร่วมกับส่วนราชการ และภาคเอกชน		
ทุเรียน	796	7,164,000
เงาะ	72	360,000
รวม	1,680	14,269,000

ที่มา: (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสำนักงานจังหวัดตราด, 2545)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษาเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด

การศึกษาในส่วนนี้แบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นการศึกษาปริมาณผลผลิต การจำหน่าย และราคาผลผลิตของเกษตรกร ตอนที่ 2 เป็นการศึกษาการรับทราบข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็น ต่อการระบายผลผลิตของจังหวัดตราด

การศึกษาปริมาณผลผลิต การจำหน่ายและราคาผลผลิตของเกษตรกร

จากการศึกษาเกษตรกร 73 รายที่ขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ แบ่งเป็น ขายเงาะ 13 ราย มังคุด 30 ราย และทุเรียน 30 ราย มีรายละเอียดเป็นตารางและคำอธิบายดังนี้

ปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร

เกษตรกรมีผลผลิตเงาะรวมทั้งหมดอยู่ระหว่าง 3-180 ตัน เฉลี่ยคนละ 43.77 ตัน ปริมาณผลผลิตมังคุดทั้งหมดอยู่ระหว่าง 5-30 ตัน เฉลี่ยคนละ 13.50 ตัน และปริมาณผลผลิตทุเรียนทั้งหมดอยู่ระหว่าง 5-30 ตัน เฉลี่ยคนละ 21 ตัน (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร (ตัน)

รายการ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
เงาะ	180	13	43.77	47.19
มังคุด	30	5	13.50	6.61
ทุเรียน	30	5	21.00	15.54

ปริมาณผลผลิตที่ขายให้กับสหกรณ์

ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรขายให้สหกรณ์มีดังนี้ เงาะอยู่ระหว่าง 1-10 ตัน เฉลี่ยคนละ 3.18 ตัน มังคุดอยู่ระหว่าง 0.4-5 ตัน เฉลี่ยคนละ 1.71 ตัน และทุเรียนอยู่ระหว่าง 0.5-30 ตัน เฉลี่ยคนละ 4.58 ตัน (ตารางที่ 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ปริมาณผลผลิตที่ขายให้กับสหกรณ์ (ตัน)

รายการ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
เงาะ	10	1.00	3.18	2.53
มังคุด	5	0.40	1.71	1.07
ทุเรียน	30	0.50	4.58	6.59

สัดส่วนระหว่างปริมาณผลผลิตที่ขายให้สหกรณ์ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร

ผลการศึกษา พบว่า ปริมาณผลผลิตเงาะที่ขายให้สหกรณ์มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 7.28 ของปริมาณผลผลิตเงาะทั้งหมด ส่วนปริมาณผลผลิตมังคุดและทุเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.83 และ 12.67 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมดที่เกษตรกรมี (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 สัดส่วนผลผลิตที่ขายให้สหกรณ์ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมด (ร้อยละ)

ชนิด	สัดส่วนปริมาณผลผลิตที่ขายให้สหกรณ์ ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมด	S.D.
เงาะ	7.28	2.56
มังคุด	21.83	3.99
ทุเรียน	12.67	11.23

ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตในตลาด

ราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ในตลาดทั่วไปของ เงาะ มังคุดและทุเรียนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.19 บาท 9.58 บาท และ 9.35 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์

ราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายให้กับสหกรณ์ เป็นดังนี้ เงาะเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.04 บาท มังคุด และทุเรียนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.42 และ 12.08 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตในตลาด (บาท/กิโลกรัม)

รายการ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
เงาะ	5.50	3.00	4.19
มังคุด	10.50	8.50	9.58
ทุเรียน	11.00	7.00	9.35

ตารางที่ 9 ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ (บาท/กิโลกรัม)

รายการ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
เงาะ	9	7	8.04
มังคุด	15	12	12.42
ทุเรียน	14	12	12.08

ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตในตลาด

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตในตลาดทั่วไป มีดังนี้ เงาะเฉลี่ยตันละ 1,019 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรดเฉลี่ยตันละ 956 บาท และค่าขนส่ง 63 บาท ตามลำดับ มังคุดเฉลี่ยตันละ 2,059 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรดเฉลี่ยตันละ 2,000 บาท และค่าขนส่ง 59 บาท ทุเรียนเฉลี่ยตันละ 555 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรดเฉลี่ยตันละ 498 บาท และค่าขนส่ง 57 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ มีดังนี้ เงาะเฉลี่ยตันละ 1,197 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรดตันละ 1,100 บาท และค่าขนส่ง 97 บาท มังคุดเฉลี่ยตันละ 2,171 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรดตันละ 2,096 บาท และค่าขนส่ง 74 บาท ทุเรียนเฉลี่ยตันละ 1,391 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรดตันละ 1,283 บาท และค่าขนส่ง 108 บาทตามลำดับ ซึ่งค่าใช้จ่ายของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์มากกว่าค่าใช้จ่ายเมื่อขายผลผลิตในตลาดทั้ง 3 ชนิด เป็นจำนวนตันละ 139 บาท 112 บาท 835 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 10) และเมื่อนำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าใช้จ่ายนี้ไปประเมินหักออกจากราคาที่เกษตรกรได้รับ จะพบว่า การที่เกษตรกรขายผลผลิตให้โครงการมีรายได้สูงกว่าการขายให้พ่อค้าในท้องตลาดทั่วไปอยู่เพียงเล็กน้อย

ตารางที่ 10 ค่าใช้จ่ายเมื่อขายผลผลิตในตลาดกับเมื่อขายให้กับสหกรณ์ (บาท/ตัน)

รายการ	ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ย เมื่อขายในตลาดทั่วไป	ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ย เมื่อขายให้สหกรณ์	ผลต่าง
เงาะ	938	1,078	139
มังคุด	2,059	2,171	112
ทุเรียน	555	1,391	835

การรับทราบข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการระบายผลผลิตในจังหวัดตราด

แหล่งข้อมูลที่เกษตรกรรับทราบเรื่องการรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์

เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.16) รับทราบเรื่องการรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์จากการประชุมสมาชิกสหกรณ์ รองลงมาคือ ทราบจากเพื่อนบ้าน (ร้อยละ 21.92) ทราบจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ (ร้อยละ 19.18) และที่เหลือทราบจากการติดป้ายประกาศ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 แหล่งข้อมูลที่เกษตรกรรับทราบเรื่องการรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์

แหล่งข้อมูล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การประชุมสมาชิกสหกรณ์	41	56.16
การติดประกาศ	2	2.74
เจ้าหน้าที่สหกรณ์	14	19.18
เพื่อนบ้าน	16	21.92
รวม	73	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงเวลาที่เกษตรกรรับทราบเรื่องการรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์

ช่วงเวลาที่เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.12) รับทราบเรื่องการรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์ คือ ช่วงก่อนการขายผลผลิต ขณะที่ร้อยละ 32.88 ทราบข่าวในขณะที่กำลังขายผลผลิต (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ช่วงเวลาที่เกษตรกรรับทราบเรื่องการรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์

ช่วงเวลาที่รับทราบ โครงการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ก่อนการขายผลผลิต	49	67.12
กำลังขายผลผลิต	24	32.88
รวม	73	100.00

ความคิดเห็นต่อราคาผลผลิตของเกษตรกร จากการดำเนินงานของสหกรณ์

เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.64) เห็นว่า การดำเนินงานรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์ ทำให้ราคาผลผลิตสูงขึ้น ในขณะที่ร้อยละ 38.36 เห็นว่า ราคาผลผลิตเท่าตลาดทั่วไป (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นต่อราคาผลผลิตจากการดำเนินงานของสหกรณ์

ความคิดเห็นต่อราคา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ราคาดีขึ้น	45	61.64
ราคาเท่าตลาดทั่วไป	28	38.36
รวม	73	100.00

ความคิดเห็นต่อการลดลงของปริมาณผลผลิตในจังหวัด จากการดำเนินของสหกรณ์

เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.41) เห็นว่า การดำเนินงานของสหกรณ์ไม่สามารถลดปริมาณผลผลิตลงได้ เพราะปริมาณผลผลิตยังคงไม่เปลี่ยนแปลง ขณะที่ร้อยละ 9.59 เห็นว่า การดำเนินงานช่วยให้ผลผลิตลดลง (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นต่อการลดลงของปริมาณผลผลิตในจังหวัด จากการดำเนินงานของสหกรณ์

การลดลงของผลผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง	7	9.59
ปริมาณผลผลิตไม่เปลี่ยนแปลง	66	90.41
รวม	73	100.00

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34) ประสบมากที่สุดคือขั้นตอนการขายมีความยุ่งยาก รองลงมาคือ ราคาต่ำกว่าต้องการ (ร้อยละ 21.33) ความล่าช้าของการดำเนินงาน (ร้อยละ 20) การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง (ร้อยละ 12) ระบบการจัดการยังไม่ดี (ร้อยละ 6.67) เกษตรกรเข้าร่วมน้อย (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร¹

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ราคาต่ำกว่าที่ต้องการ	32	43.84
ความล่าช้าของการดำเนินงาน	20	27.40
การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง	18	24.66
ขั้นตอนการขายมีความยุ่งยาก	51	69.86
เกษตรกรเข้าร่วมน้อย	9	12.33
ระบบการจัดการไม่ดี	10	13.70
อื่น ๆ	0	0

หมายเหตุ¹ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษาเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

จากการศึกษาเกษตรกร 25 รายที่ขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ซึ่งมีทั้งประเภทผู้ขายชนิดเดียวและขายหลายชนิด โดยมีผู้ขายเงาะ 19 ราย มังคุด 7 ราย และทุเรียน 8 ราย

การศึกษาปริมาณผลผลิต การจำหน่ายและราคาผลผลิตของเกษตรกร

ปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร

เกษตรกรมีปริมาณผลผลิตเงาะทั้งหมดอยู่ระหว่าง 15-400 ตัน เฉลี่ยคนละ 52 ตัน ส่วน มังคุดอยู่ระหว่าง 8-65 ตัน เฉลี่ยคนละ 30.43 ตัน และทุเรียนอยู่ระหว่าง 12-100 ตัน เฉลี่ยคนละ 34 ตัน ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร (ตัน)

รายการ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
เงาะ	400	15	52.00	111.25
มังคุด	65	8	30.43	20.24
ทุเรียน	100	12	34.00	28.40

ปริมาณผลผลิตที่ขายให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

เกษตรกรขายเงาะให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เฉลี่ยคนละ 18.16 ตัน ขายมังคุดและทุเรียน เฉลี่ยคนละ 2.64 ตัน และ 6.94 ตัน ตามลำดับ (ตารางที่ 17)

สัดส่วนปริมาณผลผลิตที่ขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมด

เกษตรกรขายเงาะให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ได้เป็นสัดส่วนร้อยละ 21.32 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด ขายมังคุดและทุเรียน ได้ร้อยละ 8.69 และ 20.40 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด (ตารางที่ 18)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 ปริมาณผลผลิตที่ขายให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (ตัน)

รายการ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
เงาะ	100	2.00	18.16	25.23
มังคุด	7	1.00	2.64	2.09
ทุเรียน	15	0.50	6.94	4.72

ตารางที่ 18 สัดส่วนปริมาณผลผลิตที่ขายให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมด

รายการ	สัดส่วนปริมาณผลผลิตที่ขายให้บริษัท ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมด (ร้อยละ)	S.D.
เงาะ	21.32	11.82
มังคุด	8.69	2.60
ทุเรียน	20.40	10.68

ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตในตลาด

ราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ในท้องตลาดทั่วไปของเงาะ มังคุด และทุเรียนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.34 บาท 10.21 บาท และ 9.38 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ราคาที่เกษตรกร ได้รับเมื่อขายผลผลิตในตลาด (บาท/กิโลกรัม)

รายการ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
เงาะ	5	3.50	4.34
มังคุด	12	9.00	10.21
ทุเรียน	10	8.00	9.38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตให้กับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

ราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายให้กับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เป็นดังนี้ เงาะเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.49 บาท มังคุดและทุเรียนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.14 และ 13.31 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ราคาที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

รายการ	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย
เงาะ	9	7.00	7.49
มังคุด	25	15.00	18.14
ทุเรียน	15	12.50	13.31

ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตในตลาด

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตในตลาด มีดังนี้ เงาะเฉลี่ยตันละ 1,015 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรดเฉลี่ยตันละ 950 บาท และค่าขนส่ง 65 บาท มังคุดเฉลี่ยตันละ 2,045 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรดเฉลี่ยตันละ 2,000 บาท และค่าขนส่ง 45 บาท และทุเรียนเฉลี่ยตันละ 468 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรดเฉลี่ยตันละ 410 บาท และค่าขนส่ง 58 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

เกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด มีค่าใช้จ่ายดังนี้ เงาะเฉลี่ยตันละ 1,103 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรด 1,053 บาท และค่าขนส่ง 50 บาท มังคุดเฉลี่ยตันละ 2,085 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรด 2,040 บาท และค่าขนส่ง 45 บาท ตามลำดับ และทุเรียนเฉลี่ยตันละ 1,132 บาท แยกเป็นค่าเก็บเกี่ยวและคัดเกรด 1,023 บาท และค่าขนส่ง 109 บาท ตามลำดับ ซึ่งค่าใช้จ่ายของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด สูงกว่าค่าใช้จ่ายเมื่อขายผลผลิตในตลาดทั่วไปทั้ง 3 ชนิด เป็นจำนวนตันละ 139 บาท 112 บาท 835 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ค่าใช้จ่ายเมื่อขายผลผลิตในตลาดเปรียบเทียบกับเมื่อขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด
(บาท/ตัน)

รายการ	ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ย เมื่อขายในตลาดทั่วไป	ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเฉลี่ยเมื่อขายให้ กับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด	ผลต่าง
เงาะ	1,020	1,009	11
มังคุด	2,045	2,085	40
ทุเรียน	468	1,332	863

การรับทราบข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการระบายผลผลิตในจังหวัดตราด

แหล่งข้อมูลที่เกษตรกรรับทราบเรื่องรับซื้อผลผลิตของ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

เกษตรกรทั้งหมดที่ขายผลผลิตให้กับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด รับทราบเรื่องการรับซื้อผลผลิตของบริษัทจากการประชุม โดยความร่วมมือของ ธ.ก.ส. กับส่วนราชการของจังหวัด และทราบในช่วงก่อนการขายผลผลิต

ความคิดเห็นต่อการกระจายข่าวการรับซื้อผลผลิตของบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84) เห็นว่าการกระจายข่าวการรับซื้อผลผลิตของบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ไม่ทั่วถึง ในขณะที่เกษตรกรร้อยละ 16 เห็นว่า การกระจายข่าวการรับซื้อผลผลิตทั่วถึง แต่มีเกษตรกรเฉพาะบางคนเข้าร่วม โครงการ (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ความคิดเห็นต่อการกระจายข่าวการรับซื้อผลผลิตของบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

การกระจายข่าวการรับซื้อผลผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ทั่วถึงแต่ร่วมเฉพาะบางคน	4	16
ไม่ทั่วถึง	21	84
รวม	25	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดเห็นต่อราคาผลผลิตของเกษตรกร จากการรับซื้อผลผลิตของ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64) เห็นว่าการรับซื้อผลผลิตของ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ทำให้ราคาผลผลิตสูงขึ้น ในขณะที่ร้อยละ 36 เห็นว่าราคาผลผลิตเท่าตลาดทั่วไป (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ความคิดเห็นต่อราคาผลผลิตจากการรับซื้อผลผลิตของ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

ความคิดเห็นต่อราคา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ราคาดีขึ้น	16	64
ราคาเท่าตลาดทั่วไป	9	36
รวม	25	100

ความคิดเห็นต่อการลดลงของปริมาณผลผลิตในจังหวัด จากการรับซื้อผลผลิตของ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 92) เห็นว่า การรับซื้อผลผลิตของบริษัท ไม่สามารถลดปริมาณผลผลิตลงได้ เพราะปริมาณผลผลิตยังคงไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนที่เหลือเห็นว่าทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง คิดเป็นร้อยละ 8 (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ความคิดเห็นต่อการลดลงของปริมาณผลผลิตในจังหวัดจากการรับซื้อผลผลิตของ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (บาท/ตัน)

การลดลงของผลผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ช่วยทำให้ผลผลิตลดลง	2	8
ปริมาณผลผลิตไม่เปลี่ยนแปลง	23	92
รวม	25	100

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.26) ประสบ คือ ระบบการจัดการยังไม่ดีเพราะเกษตรกรได้รับเงินซ้ำ รองลงมา คือ การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง (ร้อยละ 27.63) ขั้นตอนการขายมีความยุ่งยาก (ร้อยละ 18.42) ราคาต่ำกว่าที่ต้องการ (ร้อยละ 10.53) เกษตรกรเข้าร่วมน้อยจำนวน (ร้อยละ 9.21) และความล่าช้าของการดำเนินงาน (ร้อยละ 3.95) (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร¹

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ราคาต่ำกว่าที่ต้องการ	8	32
ความล่าช้าของการดำเนินงาน	3	12
การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง	21	84
ขั้นตอนการขายมีความยุ่งยาก	14	56
เกษตรกรเข้าร่วมน้อย	7	28
ระบบการจัดการไม่ดี	23	92
อื่น ๆ	0	0

หมายเหตุ¹ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างราคาและค่าใช้จ่าย เมื่อขายผลผลิตในโครงการเปรียบเทียบกับเมื่อขายในตลาดทั่วไป

การศึกษาระยะกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด ของสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด ซึ่งได้รับเงิน คชก.สนับสนุน และของ ธ.ก.ส. สำนักงานจังหวัดตราดร่วมมือกับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ได้มีการวิเคราะห์ความแตกต่าง 2 ข้อ คือ

1. ราคาที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตในตลาดทั่วไป ไม่แตกต่างจากการขายให้สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด หรือ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

2. ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการขายผลผลิต ในตลาดทั่วไป ไม่แตกต่างจากการขายให้สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด หรือ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ MINITAB มาช่วยในการศึกษาและคำนวณผล โดยอ่านค่า P ที่ได้จากโปรแกรม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับค่าความสามารถในการทดสอบหรือนัยสำคัญ โดยในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05 หรือค่าความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 โดยการอ่านค่าเป็นดังนี้

1. ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ถ้าค่านัยสำคัญของการทดสอบมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05
2. ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ถ้าค่านัยสำคัญของการทดสอบน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05

การทดสอบความแตกต่างระหว่างราคาเมื่อขายผลผลิตให้สหกรณ์เปรียบเทียบกับเมื่อขายในตลาดทั่วไป

H_0 : ราคาขายผลผลิตในตลาดทั่วไปไม่แตกต่างจากราคาเมื่อขายให้สหกรณ์

H_1 : ราคาขายผลผลิตในตลาดทั่วไปแตกต่างจากราคาเมื่อขายให้สหกรณ์

การทดสอบความแตกต่าง ระหว่าง ค่าเฉลี่ยราคาที่ได้รับจากการขายผลผลิตในตลาดทั่วไปกับราคาที่ได้รับเมื่อขายให้สหกรณ์ มีดังนี้

ราคาเงาะที่ขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.19 บาท ราคาที่ขายให้สหกรณ์เฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.04 บาท ค่า $F = 172.54$ ค่า $P = 0.000$

ราคามังคุดที่ขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.58 บาท ราคาที่ขายให้สหกรณ์เฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.41 บาท ค่า $F = 386.22$ ค่า $P = 0.000$

ราคาทุเรียนที่ขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.35 บาท ราคาที่ขายให้สหกรณ์เฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.98 บาท ค่า $F = 149.64$ ค่า $P = 0.000$

จากค่านัยสำคัญของการทดสอบสรุปได้ว่าราคาผลผลิตทั้ง 3 ชนิด มีค่าที่น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) จึงสรุปได้ว่า ราคาที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตในตลาดทั่วไป ต่ำกว่าราคาเมื่อขายให้กับสหกรณ์

การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าใช้จ่ายเมื่อขายผลผลิตให้สหกรณ์เปรียบเทียบกับเมื่อขายในตลาดทั่วไป

H_0 : ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการขายผลผลิตที่ตลาดทั่วไปไม่แตกต่างจากค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้สหกรณ์

H_1 : ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการขายผลผลิตที่ตลาดทั่วไปแตกต่างจากค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้สหกรณ์

จากผลลัพธ์การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการขายผลผลิตที่ตลาดทั่วไปกับเมื่อขายให้สหกรณ์ เป็นดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการขายเงาะเมื่อขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยต้นละ 1019 บาท ค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้สหกรณ์เฉลี่ยต้นละ 1197 บาท ค่า $F = 10.05$ ค่า $P = 0.004$

ค่าใช้จ่ายในการขายมังคุดเมื่อขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยต้นละ 2059 บาท ค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้สหกรณ์เฉลี่ยต้นละ 2171 บาท ค่า $F = 17.89$ ค่า $P = 0.000$

ค่าใช้จ่ายในการขายทุเรียนเมื่อขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยต้นละ 555 บาท ค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้สหกรณ์เฉลี่ยต้นละ 1391 บาท ค่า $F = 49.56$ ค่า $P = 0.000$

จากค่านัยสำคัญของการทดสอบค่าใช้จ่ายของผลผลิต 3 ชนิดมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) จึงสรุปได้ว่าค่าใช้จ่ายในการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์สูงกว่าค่าใช้จ่ายในการขายผลผลิตในตลาดทั่วไป

การทดสอบความแตกต่างระหว่างราคาเมื่อขายผลผลิตให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัดเปรียบเทียบกับเมื่อขายในตลาดทั่วไป

H_0 : ราคาผลผลิตในตลาดทั่วไปไม่แตกต่างจากราคาเมื่อขายให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

H_1 : ราคาผลผลิตในตลาดทั่วไปแตกต่างจากราคาเมื่อขายให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

จากผลลัพธ์ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยราคาที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตในตลาดทั่วไปกับราคาที่ได้รับเมื่อขายให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เป็นดังนี้

ราคาเงาะที่ขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.34 บาท ราคาที่ขายให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.48 บาท ค่า $F = 253.62$ ค่า $P = 0.000$

ราคามังคุดที่ขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.21 บาท ราคาที่ขายให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เฉลี่ยกิโลกรัมละ 18.14 บาท ค่า $F = 33.30$ ค่า $P = 0.000$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคาทุเรียนที่ขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.37 บาท ราคาที่ขายให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เฉลี่ยกิโลกรัมละ 13.31 บาท ค่า $F = 104.06$ ค่า $P = 0.000$

ค่านัยสำคัญของการทดสอบมีค่าเท่ากับ 0.000 ทั้ง 3 ชนิด ซึ่งเป็นค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) จึงสรุปได้ว่าราคาที่เป็นเกษตรกรได้รับการขายผลผลิตให้กับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด สูงกว่าราคาผลผลิตเมื่อขายในตลาดทั่วไป

การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าใช้จ่ายเมื่อขายผลผลิตให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เปรียบเทียบกับเมื่อขายในตลาดทั่วไป

H_0 : ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการขายผลผลิตที่ตลาดทั่วไปไม่แตกต่างจากค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

H_1 : ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการขายผลผลิตที่ตลาดทั่วไปแตกต่างจากค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

ผลลัพธ์การทดสอบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายของเกษตรกร เมื่อขายผลผลิตที่ตลาดทั่วไปกับเมื่อขายให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เป็นดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการขายเงาะเมื่อขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยตันละ 1,015 บาท ค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เฉลี่ยตันละ 1,103 บาท ค่า $F = 13.42$ ค่า $P = 0.001$

ค่าใช้จ่ายในการขายมังคุดเมื่อขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยตันละ 2045 บาท ค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เฉลี่ยตันละ 2085 บาท ค่า $F = 6.63$ ค่า $P = 0.024$

ค่าใช้จ่ายในการขายทุเรียนเมื่อขายในตลาดทั่วไปเฉลี่ยตันละ 468 บาท ค่าใช้จ่ายเมื่อขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เฉลี่ยตันละ 1332 บาท ค่า $F = 19.06$ ค่า $P = 0.001$

ค่านัยสำคัญของการทดสอบค่าใช้จ่ายของผลผลิตทั้ง 3 ชนิด มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) จึงสรุปได้ว่าค่าใช้จ่ายในการขายผลผลิตให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด มีค่าสูงกว่าขายในตลาดทั่วไป

**เปรียบเทียบผลการดำเนินการกระจายผลผลิตในจังหวัดตราด
โดยการใช้เงิน คชก. กับการประสานงานของ ธ.ก.ส.**

ปริมาณผลผลิตที่ดำเนินการระบายออกนอกจังหวัดตราด

กรณีการใช้เงิน คชก. มีปริมาณผลผลิตที่รับซื้อรวมจำนวน 1,897 ตัน แยกเป็น เงาะ จำนวน 918 ตัน มังคุดและทุเรียน จำนวน 339 ตัน และ 640 ตัน ตามลำดับ

กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส. มีปริมาณผลผลิตรวม จำนวน 1,680 ตัน แยกเป็น เงาะ จำนวน 728 ตัน มังคุดและทุเรียน จำนวน 39 ตัน และ 913 ตัน ตามลำดับ (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ปริมาณผลผลิตที่ระบายออกนอกจังหวัดตราด กรณีใช้เงิน คชก. และกรณีประสานงานของ ธ.ก.ส. (ตัน)

ชนิด	ปริมาณผลผลิตที่ระบายออกนอกจังหวัดตราด	
	กรณีการใช้เงิน คชก.	กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส.
เงาะ	918	728
มังคุด	339	39
ทุเรียน	640	913
รวม	1,897	1,680

ที่มา: (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตราด, 2545)

ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรขายในโครงการ

กรณีใช้เงิน คชก. เป็นดังนี้ เงาะ เฉลี่ยคนละ 3.18 ตัน มังคุด และทุเรียน เฉลี่ยคนละ 1.71 ตัน และ 4.58 ตัน ตามลำดับ กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส. ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยที่เกษตรกรขายให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เป็นดังนี้ เงาะ เฉลี่ยคนละ 18.16 ตัน มังคุด และทุเรียน เฉลี่ยคนละ 2.64 ตัน และ 6.94 ตัน ตามลำดับ (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรขายในโครงการ (ตัน)

ชนิด	ปริมาณผลผลิตที่ระบายออกนอกจังหวัดตราด	
	กรณีการใช้เงิน คชก.	กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส.
เงาะ	3.18	18.16
มังคุด	1.71	2.64
ทุเรียน	4.58	6.94
รวม	9.47	27.74

การที่ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยที่เกษตรกรขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด มีปริมาณมากกว่า ผลผลิตที่เกษตรกรขายให้สหกรณ์ ทั้ง 3 ชนิด เนื่องจาก เกษตรกรที่ขายผลผลิตให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด มีจำนวนน้อย ซึ่งเป็นเกษตรกรรายใหญ่ที่มีปริมาณผลผลิตจำนวนมาก และเป็นลูกค้าสำคัญของ ธ.ก.ส. ส่วนเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้สหกรณ์มีจำนวนมากกว่า โดยสมาชิกสหกรณ์ทุกคนสามารถนำผลผลิตมาขายให้กับสหกรณ์ได้

ผลการศึกษาได้สัดส่วนปริมาณผลผลิตเงาะที่เกษตรกรขายให้สหกรณ์ต่อปริมาณเงาะทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 7.28 มังคุดและทุเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.67 และ 21.81 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอัตราส่วนปริมาณผลผลิตเงาะที่เกษตรกรขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 21.32 มังคุดและทุเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.69 และ 20.40 ตามลำดับ (ตารางที่ 28) จะพบว่า สัดส่วนปริมาณเงาะที่ขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด มีค่ามากกว่าที่ขายให้กับสหกรณ์ ส่วนสัดส่วน มังคุด และทุเรียน จะมีน้อยกว่าสัดส่วนที่ขายให้กับสหกรณ์เล็กน้อย เนื่องจากว่า จากการสำรวจเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด จำนวน 25 ราย ส่วนใหญ่ขายเงาะ มีจำนวนมากที่สุดถึง 19 ราย และขายในปริมาณที่มาก จึงทำให้สัดส่วนปริมาณผลผลิตเงาะมากตามไปด้วย ส่วนมังคุดและทุเรียนผู้ขายเป็นเกษตรกรรายใหญ่ ที่มีปริมาณผลผลิตมาก แต่ขายผลผลิตให้กับบริษัทน้อย สัดส่วนจึงน้อยลงตามไปด้วย

ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิต

ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตให้สหกรณ์ เป็นดังนี้ เงาะ กิโลกรัมละ 8.04 บาท มังคุดและทุเรียน กิโลกรัมละ 12.42 บาท และ 12.08 บาท ตามลำดับ เปรียบเทียบกับราคาเฉลี่ยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เป็นดังนี้ เงาะ กิโลกรัมละ 7.49 บาท มังคุดและทุเรียน กิโลกรัมละ 18.14 บาท และ 13.31 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 28 สัดส่วนปริมาณผลผลิตที่ขายใน โครงการกระจายผลผลิตต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมดของ เกษตรกร

ชนิด	สัดส่วนผลผลิตที่ขายใน โครงการกระจายผลผลิตต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมด	
	การใช้เงิน คชก. (ร้อยละ)	การประสานงานของ ธ.ก.ส. (ร้อยละ)
เงาะ	7.28	21.32
มังคุด	12.67	8.69
ทุเรียน	21.81	20.40

ตารางที่ 29 ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัดและเมื่อขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (บาท/กิโลกรัม)

ชนิด	ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับ	
	กรณีการใช้เงิน คชก.	กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส.
เงาะ	8.04	7.49
มังคุด	12.42	18.14
ทุเรียน	12.08	13.31

ราคาเงาะที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ สูงกว่า ราคาเงาะที่เกษตรกรขายให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เนื่องจากมีการกำหนดราคาขั้นต่ำที่สหกรณ์ต้องรับซื้อไว้ ส่วนราคามังคุดและทุเรียน เกษตรกรที่ขายผลผลิตให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด สามารถขายได้ราคาสูงกว่า โดยเฉพาะมังคุดราคาสูงกว่ามาก

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกร

จากการสำรวจพบว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้สหกรณ์ เป็นดังนี้ เงาะมีค่าใช้จ่ายตันละ 1,078 บาท มังคุดและทุเรียน มีค่าใช้จ่ายตันละ 2,171 บาท และ 1,391 บาท เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เป็นดังนี้ เงาะมีค่าใช้จ่ายตันละ 1,103 บาท มังคุดและทุเรียน มีค่าใช้จ่ายตันละ 2,085 บาท และ 1,132 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด
เปรียบเทียบกับเมื่อขายให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (บาท/ตัน)

ชนิด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกร	
	กรณีการใช้จ่ายเงิน คชก.	กรณีการประสานงานของ ช.ก.ส.
เงาะ	1,078	1,103
มังคุด	2,171	2,085
ทุเรียน	1,391	1,332

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยผลผลิตทั้ง 3 ชนิด ของเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด

รายได้สุทธิของเกษตรกร

รายได้สุทธิของเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้สหกรณ์ เป็นดังนี้ หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว ขายเงาะได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.94 บาท มังคุดและทุเรียนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.18 บาท และ 10.58 บาท แต่ในการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ ต้องเป็นผลผลิตที่คุณภาพดีตามเกณฑ์ที่สหกรณ์กำหนดไว้เท่านั้น จากการศึกษา พบว่า สัดส่วนผลผลิตที่ผ่านเกณฑ์คัดเลือก คิดเป็นร้อยละ 60 เท่านั้น ที่เหลือร้อยละ 40 เกษตรกรไม่สามารถขายผลผลิตหรือขายได้ในราคาผลผลิตตกเกรด โดยเงาะไม่สามารถขายได้ มังคุดและทุเรียน ขายได้ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3 บาท และ 4.50 บาท ดังนั้นคิดเป็นรายได้สุทธิ คือ ขายเงาะได้กิโลกรัมละ 4.16 บาท มังคุดและทุเรียนกิโลกรัมละ 7.31 บาท และ 8.10 บาท ส่วนเกษตรกรที่ขายผลผลิตในตลาดทั่วไปแบบคละเกรด มีรายได้สุทธิ ดังนี้ เงาะกิโลกรัมละ 3.18 บาท มังคุดและทุเรียนกิโลกรัมละ 7.53 และ 8.85 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 รายได้สุทธิเฉลี่ยของเกษตรกรเมื่อขายผลผลิตในตลาด เปรียบเทียบกับเมื่อขายให้
สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด (บาท/ตัน)

ชนิด	รายได้สุทธิเฉลี่ยของเกษตรกร		
	ขายในตลาดทั่วไป	ขายให้สหกรณ์	ผลต่าง
เงาะ	3.18	4.16	0.98
มังคุด	7.53	7.31	0.22
ทุเรียน	8.85	8.10	0.75

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ รายได้สุทธิจากการขายผลผลิตให้สหกรณ์ยังพบว่า เงาะขายได้ในราคาสูงกว่าตลาดทั่วไป แต่ในความรู้สึกของเกษตรกรที่ต้องทิ้งผลผลิตส่วนหนึ่งไปนั้นนับว่าไม่คุ้มค่าในการปลูก ดูแลรักษา และเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่วนมังคุดและทุเรียนขายได้ในราคาต่ำกว่าตลาดทั่วไป

ผลการวิเคราะห์นโยบายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

กรณีการใช้เงิน คชก.มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

เกณฑ์ประสิทธิภาพ

ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผน โครงการนี้ต้องการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตและให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่เหมาะสมเป็นธรรม ผลการดำเนินงาน พบว่า ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการกระจายผลผลิตของจังหวัด เนื่องจากปริมาณที่รับซื้อยังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณผลผลิตทั้งหมดของจังหวัด และยิ่งกว่านั้นเกษตรกรแต่ละรายขายผลผลิตให้โครงการเฉลี่ยเพียงร้อยละ 7.28 21.83 และ 12.67 ของปริมาณผลผลิตเงาะ มังคุดและทุเรียนทั้งหมด ตามลำดับ อย่างไรก็ตามในเรื่องราคาผลผลิตโครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ เกษตรกรได้รับราคาอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมโดยขายผลผลิตในราคาที่ไม่ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่ทางจังหวัดกำหนดไว้ แต่ก็มีข้อจำกัดเพียงผลผลิตที่มีคุณภาพดีเท่านั้น เมื่อนำมาคิดรวมกับส่วนที่ขายไม่ได้ หรือขายได้ในราคาตกเกรดแล้ว รายได้สุทธิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเกษตรกรใกล้เคียงกับเมื่อขายในตลาดทั่วไป เกษตรกรจึงไม่นิยมนำผลผลิตมาขายให้สหกรณ์ เพราะมีความยุ่งยากมากกว่า

เกณฑ์ประสิทธิภาพ

ความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในที่นี้กำหนดให้เป็นการบริหารเงินทุนให้เกิดผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินต้นที่ได้รับ สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด ได้รับจัดสรรเงิน คชก. จากจังหวัดตราด จำนวน 15 ล้านบาท โดยนำมาใช้ดำเนินการ 10,013,050 บาท ซึ่งยังเหลือเงิน จำนวน 4,986,950 บาท ที่ไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์จึงถือว่าการใช้ทรัพยากรไม่เต็มประสิทธิภาพ และจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด เกี่ยวกับการบริหารเงินของสหกรณ์ พบว่า มิได้ทำให้เกิดผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินต้น เนื่องจากต้องรับซื้อผลผลิตในราคาที่สูงกว่าท้องตลาดทั่วไป จึงไม่สามารถนำผลผลิตไปขายต่อในราคาที่สูงกว่าราคาซื้อขาย โดยต้องขายในราคาทุนหรือใกล้เคียงกับราคาทุนที่ซื้อมา ทำให้ไม่สามารถสร้างกำไรให้การทำธุรกิจ

เกณฑ์ความพอเพียง

เป็นการวิเคราะห์ โครงการว่า สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างพอเพียงทั่วถึงทุกกลุ่ม กรณีการใช้เงิน คชก. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งก็คือเกษตรกรทุกคนผู้ประสบปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำได้อย่างพอเพียงทุกกลุ่ม เพราะมีผู้เข้าร่วมโครงการเพียง 3 กลุ่ม ทำให้จัดรับซื้อ มีน้อย และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์ หรือกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการไม่ได้รับประโยชน์

เกณฑ์ความเสมอภาค

เป็นการพิจารณาผลการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการว่า เป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมายโดยเท่าเทียมกัน ในที่นี้คือ สมาชิกสหกรณ์ทุกคนต้องได้รับประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ไม่ได้รับประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน เนื่องจากมีสมาชิกสหกรณ์จำนวนหนึ่งไม่ได้ขายผลผลิตให้สหกรณ์ และสมาชิกที่ขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ก็ขายในสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตทั้งหมด เพราะขั้นตอนการขายมีความเอกลक्षणนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยุ่งยาก และต้องคัดเกรดผลผลิตทำให้สินค้าที่เหลือคุณภาพต่ำนำไปขายให้พ่อค้าคนอื่นไม่ได้หรือขายได้ในราคาต่ำ เกษตรกรจึงนิยมขายแบบคละเกรดในตลาดทั่วไป

เกณฑ์การเลี้ยงตัวเองได้

เป็นเกณฑ์วัดผลว่าถ้าไม่มีการอุดหนุนจากภาครัฐหน่วยธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด พบว่า สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง หากไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล จำเป็นต้องพึ่งพาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น ๆ เช่น ธ.ก.ส. เป็นต้น ยิ่งกว่านั้นเป็นที่น่าสังเกตว่าสหกรณ์มีทุนดำเนินงานสูง แต่ไม่ได้ดำเนินการด้านการตลาดได้ด้วยทุนของตนเอง แสดงให้เห็นถึงความด้อยศักยภาพในการจัดการด้านการตลาดขององค์กร

กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส. มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

เกณฑ์ประสิทธิผล

ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผน โครงการที่ต้องการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตและให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม ผลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการกระจายผลผลิตของจังหวัด เนื่องจากปริมาณที่รับซื้อ มีจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณผลผลิตที่มีในจังหวัดตราด แต่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องราคาผลผลิตที่เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ในราคาที่สูงกว่าตลาดทั่วไป อย่างไรก็ตามมีการจำกัดเพียงผลไม้ที่มีคุณภาพดีเท่านั้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ

ความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพในที่นี้เป็นการบริหารเงินทุนให้เกิดผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินต้น ธ.ก.ส. สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพ โดยใช้เงินทุนของธนาคารเองในการดำเนินงาน และทำหน้าที่เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มิได้ดำเนินการค้าขายเองจึงไม่ต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์ความพอเพียง

โครงการสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างพอเพียงทั่วถึงทุกกลุ่ม การประสานงานของ ช.ก.ศ. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างพอเพียงทั่วถึงทุกกลุ่ม จากการศึกษาเกษตรกรที่ได้เข้าร่วม โครงการนั้นเป็นรายใหญ่ ที่มีผลผลิตปริมาณมาก และเป็นลูกค้าที่สำคัญของ ช.ก.ศ. เท่านั้น เพราะฉะนั้นประโยชน์จึงตกแก่เกษตรกรกลุ่มนี้ ในขณะที่เกษตรกรส่วนมากในจังหวัดไม่ได้รับประโยชน์

เกณฑ์ความเสมอภาค

ผลการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ เป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมายโดยเท่าเทียมกัน ในที่นี้คือ ลูกค้าของ ช.ก.ศ. ทุกคนต้องได้รับประโยชน์โดยเท่าเทียมกัน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรลูกค้าของ ช.ก.ศ. ส่วนใหญ่ไม่ได้รับประโยชน์ มีผู้ได้รับประโยชน์เพียงไม่กี่ราย

เกณฑ์การเลี้ยงตัวเองได้

ถ้าไม่มีการอุดหนุนจากภาครัฐ หน่วยธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจด้วยตนเองได้ การประสานงานของ ช.ก.ศ. ไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล และสามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การดำเนินการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด กรณีการใช้เงิน คชก. และการประสานงานของ ธ.ก.ส. มีผลทำให้ปริมาณผลผลิตระบายออกนอกจังหวัดได้จำนวนทั้งสิ้น 3,577 ตัน โดยกรณีการใช้เงิน คชก. มีปริมาณผลผลิตที่รับซื้อรวมจำนวน 1,897 ตัน แยกเป็น เงาะ จำนวน 918 ตัน มังคุดและทุเรียน จำนวน 339 ตัน และ 640 ตัน ตามลำดับ กรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส. มีปริมาณผลผลิตรวม จำนวน 1,680 ตัน แยกเป็น เงาะ จำนวน 728 ตัน มังคุดและทุเรียน จำนวน 39 ตัน และ 913 ตัน ตามลำดับ

เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ สามารถขายผลผลิตให้กับหน่วยงานที่ดำเนินการกระจายผลผลิตทั้งสองหน่วยงาน โดยเฉลี่ยดังนี้ กรณีใช้เงิน คชก. สัดส่วนปริมาณผลผลิตที่นำมาขายให้สหกรณ์ต่อปริมาณผลผลิตรวม เป็นดังนี้ เงาะร้อยละ 7.28 มังคุดและทุเรียน ร้อยละ 12.67 และ 21.81 ตามลำดับ ส่วนกรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส. ปริมาณผลผลิตเงาะที่เกษตรกรขายให้บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 21.32 มังคุดและทุเรียน ร้อยละ 8.69 และ 20.40 ตามลำดับ

ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตให้สหกรณ์ เป็นดังนี้ เงาะ กิโลกรัมละ 8.04 บาท มังคุดและทุเรียน กิโลกรัมละ 12.42 บาท และ 12.08 บาท ตามลำดับ ส่วนราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับจากการขายผลผลิตให้กับ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เป็นดังนี้ เงาะ กิโลกรัมละ 7.49 บาท มังคุดและทุเรียน กิโลกรัมละ 18.14 บาท และ 13.31 บาท ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ และขายให้กับ บริษัทเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ไม่แตกต่างกันมากนัก คือ กรณีขายให้สหกรณ์ ค่าใช้จ่ายเป็นดังนี้ เงาะมีค่าใช้จ่ายตันละ 1,078 บาท มังคุดและทุเรียน มีค่าใช้จ่ายตันละ 2,171 บาท และ 1,391 บาท ตามลำดับ ส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด เป็นดังนี้ เงาะมีค่าใช้จ่าย ตันละ 1,020 บาท มังคุดและทุเรียน มีค่าใช้จ่ายตันละ 2,045 บาท และ 1,322 บาท ตามลำดับ

รายได้สุทธิของเกษตรกรที่ขายผลผลิตในตลาดทั่วไป เป็นดังนี้ เงาะเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.18 บาท มังคุดและทุเรียนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.53 และ 8.85 บาท และเมื่อขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ เป็นดังนี้ เงาะเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.16 บาท มังคุดและทุเรียนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.31 และ 8.10 บาท รายได้

เอกสารฉบับนี้สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุทธิในการขายผลผลิตในตลาดทั่วไป และเมื่อขายให้สหกรณ์มีค่าใกล้เคียงกัน โดยราคาเงาะเมื่อขายให้สหกรณ์สูงกว่าตลาดทั่วไปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 0.98 บาท มังคุดและทุเรียนต่ำกว่าตลาดทั่วไปเฉลี่ยกิโลกรัมละ 0.22 และ 0.75 บาท

ในเรื่องความครอบคลุมทั่วถึงเกษตรกร การดำเนินงานของทั้งสองหน่วยงานไม่สามารถครอบคลุมทั่วถึงเกษตรกรทั้งหมด เนื่องจากจำนวนที่รับซื้อมีปริมาณน้อย เมื่อเทียบเป็นสัดส่วนต่อปริมาณผลผลิตทั้งหมดของเกษตรกร

ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรพบ คือ ในกรณีการใช้เงิน คชก. เกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับสหกรณ์การเกษตรเขาสมิงจำกัด ส่วนใหญ่เห็นว่าขั้นตอนการขายมีความยุ่งยากเนื่องจากต้องคัดเกรดทำให้ผลผลิตที่เหลือมีคุณภาพต่ำไม่สามารถนำไปขายให้กับพ่อค้ารายอื่น ๆ หรือขายได้ในราคาที่ต่ำมากเกษตรกรจึงนิยมขายแบบคละเกรดให้กับพ่อค้าทั่วไป ส่วนกรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส. เกษตรกรที่ขายผลผลิตให้ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ส่วนใหญ่เห็นว่าระบบการจัดการในเรื่องการซื้อขายยังไม่ดีเพราะเกษตรกรไม่ได้รับเงินสดเมื่อนำผลผลิตไปขาย มีความล่าช้าในการชำระเงิน ซึ่งเกษตรกรต้องรอนานเป็นสัปดาห์จึงไม่อยากรนำผลผลิตมาขายเมื่อพบปัญหาในเรื่องนี้

ผลการวิเคราะห์นโยบายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์ประสิทธิผล คือ ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการที่ต้องการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต และให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม การดำเนินงานกรณีการใช้เงิน คชก. และการประสานงานของ ธ.ก.ส. ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตได้ เนื่องจากดำเนินงานได้ในปริมาณน้อยมาก ถึงแม้ว่าทั้งสองหน่วยงานสามารถรับซื้อผลผลิตในราคาที่สูงกว่าตลาดทั่วไป เกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาที่เหมาะสมเป็นธรรม แต่ค่าใช้จ่ายในการขายทั้งสองกรณีจะสูงกว่าตลาดทั่วไปด้วย และเมื่อนำราคาขายหักออกจากค่าใช้จ่ายและสัดส่วนผลผลิตที่สามารถขายได้แล้ว พบว่าเกษตรกรได้รับรายได้สุทธิที่ใกล้เคียงกับตลาดทั่วไป

เกณฑ์ประสิทธิภาพ คือ ความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพในที่นี้เป็นการบริหารเงินทุนให้เกิดผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินต้น สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเกณฑ์ เนื่องจากใช้เงินไม่เต็มประสิทธิภาพ และไม่สามารถบริหารเงินให้เกิดผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินต้นได้ ส่วนกรณี ธ.ก.ส. สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้ทุนของธนาคารเองในการดำเนินงาน

เกณฑ์ความพอเพียง คือ โครงการสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างพอเพียงทั่วถึงทุกกลุ่ม ทั้งสองกรณี คือ กรณีใช้เงิน คชก. และกรณีการประสานงานของ ธ.ก.ส. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งคือเกษตรกรผู้ประสบปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำได้ โดยผู้ที่ได้รับประโยชน์เป็นจำนวนน้อย

เกณฑ์ความเสมอภาค คือ ผลการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ สามารถเป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมายโดยเท่าเทียมกัน การดำเนินการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตของทั้งสองกรณี ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเกณฑ์ความเสมอภาค เพราะมีผู้ได้รับประโยชน์ไม่ก็กลุ่ม

เกณฑ์การเลี้ยงตัวเองได้ คือ ถ้าไม่มีการอุดหนุนจากภาครัฐหน่วยธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจด้วยตนเองได้ กรณี สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องพึ่งพาความช่วยเหลือของรัฐหรือแหล่งเงินทุนจากหน่วยงานอื่น ส่วน ธ.ก.ส. สามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยการช่วยเหลือจากภาครัฐ แต่ต้องการการสนับสนุนและความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรเอกชนอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันในการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง โดยเริ่มจากเกษตรกรต้องผลิตผลผลิตที่ดี คุณภาพสูง เพราะปัญหาราคาผลไม้ตกต่ำสาเหตุสำคัญมาจากเรื่องคุณภาพของผลผลิตที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดจำหน่าย ทำให้การระบายผลผลิตเป็นไปได้ยาก เกิดภาวะราคาตกต่ำ ผลผลิตล้นตลาด และจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรจำนวนมากยังขาดความตระหนักในเรื่องนี้ และเห็นว่าการคัดเกรดเมื่อขายให้สหกรณ์ เป็นเรื่องที่ยุ่งยาก อยากให้สหกรณ์รับซื้อแบบคละเกรด ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นเกษตรกรก็จะยังคงมีแนวทางการผลิตแบบเดิม ๆ ที่ไม่เน้นการพัฒนาคุณภาพเป็นสำคัญ หากเกษตรกรทุกคนไม่ร่วมมือกันพัฒนาในเรื่องคุณภาพปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำย่อมไม่มีวันหมดไป เพราะฉะนั้นควรแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ โดยทุกคนต้องร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพผลผลิตของตนอย่างจริงจัง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ด้วยกัน ทุก ๆ ฝ่ายในอนาคต

2. เกษตรกรควรให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่เพาะปลูก ปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งจากที่ผ่านมามีเกษตรกรมักให้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตที่น้อยกว่าความเป็นจริง เพราะอาจกลัวว่าจะต้องเสียภาษีสูงขึ้น ทำให้การคาดการณ์ปริมาณผลผลิตเพื่อเตรียมการแก้ปัญหของทางจังหวัดผิดพลาดไปด้วย ผลผลิตที่

ออกมาจึงสูงเกินความต้องการ ดังนั้นเกษตรกรทุกคนต้องให้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง เพื่อผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้รู้ปัญหาและเตรียมการแก้ไขปัญหาล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการคัดเลือกผู้เข้าร่วม โครงการบางประการ เช่น การค้ำประกันกู้ยืมที่ค่อนข้างปฏิบัติลำบาก เนื่องจากสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ มีจำนวนมากและคู่สมรสต้องยินยอมด้วย จากปัญหาในเรื่องเงื่อนไขการนำเงิน คชก. มาใช้มีความยุ่งยาก จึงมีผู้เข้าร่วมโครงการน้อยและไม่ได้นำเงินที่ทางจังหวัดได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยังคงมีเงินเหลือที่ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ ทำให้การดำเนินการช่วยเหลือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะฉะนั้นควรมีการลดเงื่อนไขบางประการให้มีความเหมาะสม และมีความสะดวกขึ้น เพื่อจะได้มีผู้นำเงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และผู้ที่ได้รับประโยชน์ที่สำคัญ คือ เกษตรกรซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการใช้เงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำของจังหวัด เช่น สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานการค้าภายในจังหวัด เป็นต้น ควรมีการเตรียมการล่วงหน้าและวางแผนในการแก้ไขปัญหา หากมีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือจากเงิน คชก. ก็ควรเสนอเรื่องให้ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรเงิน คชก. ควรมีการเตรียมพร้อมและดำเนินงานอย่างรวดเร็วเพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างเต็มที่และทันท่วงที

5. ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรโดยทั่วถึงทั้งในส่วนของการใช้เงิน คชก. และการประสานงานของ ธ.ก.ส. เพราะจะได้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกันเท่าที่ผ่านมาผู้ได้รับประโยชน์มีจำนวนน้อยและส่วนใหญ่เป็นพรรคพวกของหน่วยงานที่ดำเนินการช่วยเหลือ ดังนั้นหน่วยงานที่เข้ามาดำเนินการแก้ปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ ควรมีความเป็นธรรมแก่เกษตรกรทุกคน ให้ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเรื่องการช่วยเหลือโดยทั่วถึงกัน เพื่อให้มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวนมากขึ้น การช่วยเหลือสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมเกษตรกรที่ประสบปัญหาโดยทั่วกัน

6. ควรพิจารณาในเรื่องค่าใช้จ่ายที่ทางจังหวัดและผู้เข้าร่วมโครงการขอเบิก ซึ่งรัฐไม่ควรเสียค่าใช้จ่ายในการกำกับดูแลของทางราชการเพราะเป็นหน้าที่อยู่แล้ว โดยค่าใช้จ่ายควรจัดให้หน่วยงานที่ดำเนินโครงการเท่านั้น นอกจากนี้ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการกระจายผลผลิตให้เหมาะสม พยายามลดการพึ่งพาเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล เพราะทำให้รัฐเสียเงินงบประมาณจำนวนมากและหน่วยงานต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง หากไม่มีการช่วยเหลือ แต่ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการแก้ไขปัญหา เช่น ใช้การติดต่อประสานงานกับจังหวัดอื่นที่มีความต้องการผลผลิตในจังหวัดตราด เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กรมการค้าภายใน. 2544. องค์การและขั้นตอนการดำเนินงานกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร.

(อัดสำเนา)

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542. รายงานฉบับสมบูรณ์ การประเมินผลโครงการ
กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2539/2540. เสนอสำนักงานงบประมาณ. มิถุนายน 2542.

(ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

เจริญ คงเกษม. 2545. หัวหน้าสำนักงานการค้าภายในจังหวัดตราด. สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2545.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานจังหวัดตราด. 2545. รายงานผลการดำเนินงาน
งานแก้ไขราคาผลไม้ราคาตกต่ำ ปี พ.ศ. 2545. (อัดสำเนา)

นกรณ์ ยิ้มทอง. 2545. ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเขาสมิง จำกัด. สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2545.

นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2536. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. 2539. รายงานการติดตามประเมินผลโครงการกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือ
เกษตรกร ปี 2536/2538. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2538. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2539. หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนัก
พิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์จำกัด.

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. 2545. ราคาผลผลิต เงาะ มังคุด และทุเรียน ที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นา
เฉลี่ยรายเดือนในจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2545. (อัดสำเนา)

สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด. 2544. ปริมาณผลผลิต เงาะ มังคุด และทุเรียน ในจังหวัดตราด ปี
พ.ศ. 2543-2545. (อัดสำเนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด. 2545. รายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตราด.
(อัดสำเนา)

สำนักงานจังหวัดตราด. 2543. “การท่องเที่ยวและการลงทุน”. อเมซิงตราด 2000. 3(มีนาคม 2543):
น. 26-28.

สำนักงานจังหวัดตราด. 2544. ข้อมูลสถิติสำคัญจังหวัดตราด ปี พ.ศ. 2544. (อัดสำเนา)

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตราด. 2545. สรุปผลการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาการค้าผลไม้ตกต่ำ
ปี พ.ศ. 2545. (อัดสำเนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ชุดที่.....

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิชาปัญหาพิเศษ

เรื่อง “การศึกษาการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด ฤดูการผลิต 2545”
โดยนักศึกษาชั้นปีที่4 ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อ-นามสกุล..... ที่อยู่.....

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ กรณี ( ) ธ.ก.ส. ( ) ค.ช.ก.

ตอนที่ 1 ปริมาณผลผลิต การจำหน่ายและราคาผลผลิตของเกษตรกร ในฤดูกาลผลิต 2545

1. ปริมาณผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้ในฤดูกาลผลิต 2545 (ตัน)

- ( ) เงาะ.....ตัน
( ) มังคุด.....ตัน
( ) ทุเรียน.....ตัน

2. ปริมาณผลผลิตที่ขายให้กับ โครงการฯ (ตัน)

- ( ) เงาะ.....ตัน
( ) มังคุด.....ตัน
( ) ทุเรียน.....ตัน

3. ราคาที่ท่านคิดว่าเหมาะสมและเต็มใจจะขายผลผลิต (บาท/กิโลกรัม)

- ( ) เงาะ.....บาท/กิโลกรัม
( ) มังคุด.....บาท/กิโลกรัม
( ) ทุเรียน.....บาท/กิโลกรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ราคาที่ท่านขายได้ในท้องตลาดทั่วไป (บาท/กิโลกรัม)

- ( ) เงาะ.....บาท/กิโลกรัม
 ( ) มังคุด.....บาท/กิโลกรัม
 ( ) ทูเรียน.....บาท/กิโลกรัม

5. ราคาที่ท่านขายได้เมื่อขายให้กับโครงการฯ (บาท/กิโลกรัม)

- ( ) เงาะ.....บาท/กิโลกรัม
 ( ) มังคุด.....บาท/กิโลกรัม
 ( ) ทูเรียน.....บาท/กิโลกรัม

6. ค่าใช้จ่ายในการขาย

ค่าใช้จ่าย (บาท/ตัน)	ขายในโครงการ (บาท/ตัน)	ขายในตลาดทั่วไป (บาท/ตัน)
ค่าเก็บเกี่ยว		
ค่าคัดเกรด		
ค่าขนส่ง		

ตอนที่ 2 การรับทราบข่าวสารและความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการกระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิตในจังหวัดตราด ฤดูกาลผลิต 2545

1. แหล่งของข้อมูลที่ท่านรับทราบ โครงการฯ

- ( ) 1. วิทยุกระจายเสียง ( ) 2. การประชุมสมาชิกสหกรณ์ / ธ.ก.ส.
 ( ) 3. การติดประกาศ ( ) 4. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ / ธ.ก.ส.
 ( ) 5. เพื่อนบ้าน ( ) 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านรับทราบข้อมูลโครงการฯ เมื่อ

- ( ) 1. ก่อนการขายผลผลิต ( ) 2. ขายผลผลิตไปแล้วบางส่วน
 ( ) 3. ขายผลผลิตหมดไปแล้ว ( ) 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านคิดว่าโครงการฯ มีผลต่อราคาผลผลิตอย่างไร

- ( ) 1. ราคาดีขึ้น ( ) 2. ราคาเท่าตลาดทั่วไป
 ( ) 3. ราคาต่ำลง ( ) 4. ไม่แน่ใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ท่านคิดว่าโครงการฯ มีผลต่อการระบายผลผลิตในจังหวัดอย่างไร

- ( ) 1. การระบายผลผลิตดีขึ้น ( ) 2. การระบายผลผลิตไม่เปลี่ยนแปลง
( ) 3. การระบายผลผลิตแย่ลง ( ) 4. ไม่แน่ใจ

5. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการฯ คือ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ( ) 1. ราคาต่ำกว่าที่ต้องการ ( ) 2. ความล่าช้าของการดำเนินงาน
( ) 3. การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง ( ) 4. ขั้นตอนการขายมีความยุ่งยาก
( ) 5. เกษตรกรเข้าร่วมน้อย ( ) 6. ระบบการจัดการไม่ดี
( ) 7. ไม่แน่ใจ ( ) 8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

6. ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น (เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร).....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการสอบถามครั้งนี้